24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6567 14 ՕԳՈՍՏՈՍ 1907 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՐԷՃԷՊ 1325 27 AOUT 1907 24me année № 6567

"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80	Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45	»
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	103	»
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60	»
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25	Ֆրք.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20	»

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԵՐԿՈՒ ԾԱՅՐԱՅԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գաւառի կինը որքան անտարբեր ու անփոյթ իր զարդարանքի մասին, որքան անճաշակ իր յարդարանքին մէջ, Պոլսեցի կինն ալ ընդհակառակը, մանաւանդ հարուստ դասակարգը, ծիծաղելի ու ծաղրելի ըլլալու աստիճան իր ամբողջ ուշն ու ուրուշը կեդրոնացուցած է իր արդուզարդին վրայ, այդ մասին իր ճաշակը նրբացուցած է կամ աւելի abuser ըրած է, մէկ խօսքով ինքզինքը պճնասիրութեան գերին դարձուցած է։ Եթէ լուրջ մարդ մը մղուի այդ երկու դասակարգին պատկանող կիներու մէջ նախընտրութիւն մը ընել, նախապատուութիւնը ոչ մէկին ոչ ալ միւսին պիտի տրուի արդարեւ։

Ստուգիւ փափաքելի չէ տեսնել կինը, գեղեցիկ սեռին ներկայացուցիչը բոլորովին անհոգ ու անփոյթ իր արդուզարդին մէջ, և ոչ ալ ծայրայեղօրէն հոգածու այդ մասին, կատարելապէս մոռացութեան մատնելով ինչ որ կայ անկէ դուրս օգտակար ու բարի։

Իմ մասիս, ճշմարիտ դաստիարակութիւնը, լուրջ ու տոկուն, ջղուտ ու զօրաւոր՝ պիտի կրնայ ըլլալ մէկ հատիկ դարմանը, այս երկու դասակարգին պատկանող կիներու արդուզարդին մէջ տիրող ծայրայեղութիւններուն, տալով առաջնոյն ինչ որ իրեն կը պակսի, առնելով երկրորդէն ինչ որ ոչինչ կը պակսեցնէ իր կնոջական շնորհքէն ու փափկութենէն։

Գաւառի կինը որքան նորաձեւութեան հետեւելու մասին անտարբեր, նոյնքան փութկոտ Պոլսեցի կինը նորաձեւութեան, սակայն կոյր ու կապկային հետեւողութեամբ մը դժբախտաբար։ Պոլսեցի կինը mosայամոլ մըն է, իսկ գաւառի կինը նորաձեւութիւնը ատող մը։ Գաւառացի հայ կինը, միշտ հարուստ դասակարգը առնելով իբրեւ օրինակ, իր նիւթական ծախ վիճակին բաղդատմամբ շատ չնչին գումար մը կը յատկացնէ իր հագուստ կապուստին համար, իսկ Պոլսեցի կինը ընդհակառակը խոշոր համեմատութիւն մը յառաջ կը բերէ իր պիւտճէին վրայ, իր արդուզարդին համար յատկացուած պատկառելի գումարով և յաճախ այս ընթացքը կրնայ ընտանիքներու կործանման ու նիւթական վիճակի քայքայման պատճառ ու աղբիւր դառնալ։

Կը բաւէ քիչ մը դատող միտք ու դիտող աչք ունենալ տեսնելու համար կիներու ամէնէն այպանելի թերութիւններէն մէկը որ կը կայանայ նորաձեւութեան հասնելու բուռն ու զօրաւոր տենչանքներու մէջ՝ զիրար գլել անցնելու, գերազանցելու անմիտ ու սին բաղձանքը։ Այսօր կը պարտաւորուին այսօր պաշտած մէկ նորաձեւ հագուստնին վաղը արհամարհել մէկ անգամէն՝ վերջին նորաձեւութեան հետեւած ըլլալու համար միշտ, հոգ չէ թէ ըլլայ ան ամենայլանդակ նորաձեւութիւնը, հոգ չէ թէ ըլլայ ան նոյն իսկ պարկեշտութեան հակառակ։ Բայց ո՞վ է այս բոլոր չարիքին պատասխանատու, եթէ ոչ ունայնասէր ու պճնասէր հարուստ դասակարգի կիները, որոնք յեղյեղուկ նորաձեւութիւնը ընդունելու մէջ այնքան մեծ հեղինակութիւն ունին, այդու չարամոլութեան գէշ օրինակը տալով խոնարհ դասակարգին։

Մեր աղջիկներու մտքին մէջ ոսկի տառով պէտք է քանդակել սա գաղափարը թէ՝ աղջկան մը անձնական մէկ արժանիքին համար եղած գովեստ մը հազար անգամ աւելի կ'արժէ քան այն որ կ'ըլլայ իր պերճ զարդարանքի մը համար, և այսօր մեր աղջիկներն ու կիները արդուզարդի մէջ զիրար գերազանցելու ջանքին եթէ միացնէին զիրար իմացականապէս ու բարոյապէս գերազանցելու աշխատութիւնը, համոզուեցէք որ զարդարանքի ունայն ու սին սէրը այնքան պիտի զօրանար իրենց մէջ, և անգամ մը որ կինը ինքզինքը լուրջ ու վսեմ ընտանեկան և մտաւոր աշխատութիւններու նուիրէ, անգամ մը որ կնոջ ճաշակն ու հակումը յարի դէպի օգտակարն ու կարեւորը, պիտի արհամարհէ ապահովաբար այն ամէն բաները որոնք սին ու անպէտ են, պիտի զգայ թէ թեթեւամտութեան արդիւնք է նորաձեւութեան չափազանց սէրը։ Մէկ խօսքով պիտի ըլլայ լուրջ կինը, ճշմարիտ առաքինի և ընտանեսէր կինը։

Նորաձեւութիւնը միշտ կը փոփոխի, կատարելութեան հասնելու պատրանքը տալով մեզ։ Բայց ոչ, այդ փոփոխութիւնը կատարելութիւն չէ, այլ արդիւնք թեթեւամտութեան։ Պարզասէր կինը, իրապէս ազնիւ ու նուրբ ճաշակ ունեցող կինը պէտք է ընտրէ նորաձեւութեան մէջէն այն զոր օգտակար կը գտնէ, որ վայելուչ է, և ոչ թէ նորաձեւութեան բոլոր այլանդակութիւնները, որոնք հակառակ են կիրթ ու ընտիր ճաշակի։ Երբեք դիտաւորութիւն չունիմ յանձնարարելու իմ ազնիւ ընթերցողներուս նորաձեւութեան բոլորովին չհետեւիլ. առի անհեթեթ պահանջ մը պիտի ըլլար իբրաւ որ, այլ պիտի ուզէի որ երկու ծայրայեղութեանց միջին ճամբան բռնէին, առանց կորսնցնելու իրենց հաւասարակշռութիւնը։ Այն ատեն պիտի կրնային ընել նաեւ իրենց արդուզարդին մէջ իրենց ճաշակները, իրենց նախապատուութիւնները, մէկ խօսքով գիտակից հետեւողութիւն մը պիտի ունենային նորաձեւութեան, և ոչ թէ կոյր ու կապկային։

Զարգասիրութեան հակումը կնոջ հետ մէկտեղ կը ծնի արդէն, հետեւաբար զայն զարգացնելու հարկ չկայ, այլ կանոնաւորելու և դէպի լաւն ուղղելու։ Բայց դժբախտաբար ճշմարիտ իրողութիւն, ունայնասիրութեան, պճնասիրութեան ամէնէն գէշ օրինակը աղջիկը մօրմէն ընդունելով, զայն աւելի կատարելագործելով կարծես, աւելի մեծ պճնասէր մը կ'ըլլայ քան իր մայրը և այդպէս սերունդէ սերունդ կիներու այդ հակումը կը զարգանայ իրենց մէջ։ Հետեւա՞նքը. հետեւանքը այն կ'ըլլայ որ կիները կ'ուծանան թողնելով իրենց ընտանիքին ու ընկերութեան հանդէպ ունեցած պարտականութիւններէն, կը վատթարանան ու կ'այլասերին, ընտանեկան դժբաղդութիւններ յառաջ կուգան, կնոջ իմացական ու հոգեկան զարգացումը մակերեւութային գոյն մը կ'առնէ, քանի որ ճոխ արդուզարդի մը տակ կ'ուզեն ծածկել իրենց բարոյական թերութիւնները, ու այս կերպով դարձեալ լաւագոյն տեղը բռնել ընկերութեան մէջ։

Ինչ որ ծայրայեղութիւն է, օգտակար չկրնար ըլլալ. ուրեմն առ այժմ ոչ գաւառի կինը կրնայ կիրթ ու ընտիր ճաշակի տիպար հանդիսանալ և ոչ ալ Պոլսեցի կինը, քանի որ իւրաքանչիւրն ալ ոչ նուազ քննադատելի թերութիւններ ունի, թերութիւններ զորս մէկ օրէն միւս օրը կարելի չէ դարմանել, քանի որ այդ բանին համար հարկ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ ամբողջ սերունդ մը դաստիարակել։

Տեղը չէ՞ ըսել հոս անցողակի թէ՝ մինչեւ ցարդ տրուած դաստիարակութիւնը իրաւ է որ կնոջ շատ մը ընտանեկան իրաւունքներ ու առանձնաշնորհումներ տուած է, բայց նաեւ անոր մէջ մոլորութիւններ յառաջացուցած է, որոնցմէ զերծ էր հին ատենուան կինը։ Դարձեալ փոխենք դաստիարակութեան ուղղութիւնները, եթէ կ'ուզենք տեսնել կինը իր մեծ պարտականութիւններուն գիտակից ու տէրը։

ԶԱՊԻԼ ԶԱՊԱՐԵԱՆ

ԱՍՊԱՐԷԶԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն վարժարան, այս տարի ալ, քիչ թէ շատ թիւով շրջանաւարտներ ընծայեց հանրութեան՝ որոնց մեծագոյն մասը արհեստաւորներու և կամ սահմանափակ կարողութեան տէր անհատներու զաւակներ ըլլալով՝ առանց երկրորդական վարժարան յաճախելու, շուտ մը պիտի մտնեն գործի, դրամ շահելու ասպարէզին մէջ։ Հետեւաբար այս առիթով, յարմար դատեցինք խօսիլ իրենց նոր ընդգրկելիք ասպարէզին վրայ։

Ուրեմն սկսինք։

Դպրոցէն մեկնելէ վերջ երիտասարդի մը կամ պատանիի մը առնելիք ամէնէն կարեւոր քայլերէն մէկն է ինքն իրեն համար արհեստ մը կամ գործելու ասպարէզ մը սահմանել։ Այս մասին միշտ խնամք տանելու է որ ընդունուած ասպարէզը անհատին ընդունակութեան համաձայն ըլլայ։ Ամէն մարդ պէտք է որ իր բնածին կարողութեան կամ մասնաւոր ձիրքին համաձայն գործ մը ընտրէ։ Այն անձը որ իր բնական բերումովը շատ յաջող արհեստաւոր մը պիտի ըլլար, վաճառականութեան կամ եկեղեցականութեան ասպարէզը ընդգրկելուն համար անյաջող և ապիկար մարդ մըն է եղած, և այն մարդը որ առաջնակարգ կեղերական կամ փաստաբան մը ըլլալու կոչուած էր, արհեստը իրեն ասպարէզ ընտրելով խեղճ ու կրակ արհեստաւոր մը եղած է։ Ընդունակութեան խնդիրը առանց նկատողութեան առնելու, արհեստ կամ գործի որ և է ասպարէզ մը ընտրողը կեանքի մէջ աննշան մէկը կ'ըլլայ։ Համբաւաւոր ճարտարագէտ-մեքենագէտ Ճօն Սմիթըն շատ պզտիկ տղայ մը եղած ժամանակ՝ հիանալի կարողութիւն մը կը ցուցնէ եղեր դէպի մեքենական կազմածները։ Այնչափ պզտիկ է եղեր որ դեռ տարաւն տեղ մանկական շրջազգեստ կը հագնի եղեր՝ երբ հայրը օր մը կը տեսնէ որ ախոռին տանիքը ելեր լարեր է հողմաղարժ աղօրիք մը զոր ինք իր ձեռքովը շիներ էր։ Հայրը առանց տղուն բնական ընդունակութիւնը նկատողութեան առնելու, զայն վարժարան կը ղրկէ փաստաբանութիւն սորվելու։ Բայց փոքրիկ Սմիթըն փոխանակ օրինագիրքերու վրայ մտածելու՝ գիշեր ցերեկ իր ուսումին առարկայ կ'ընէ հողմաղարժ աղօրիքները և ուրիշ մեքենաները ու շէնքերը։ Վերջապէս արդիւնքը սա կ'ըլլայ որ իրմէ պահանջուած ուսումին մէջ բոլորովին անյաջողութեան մատնուելով, ինչ որ էր իր բնական ընդունակութիւնը՝ անոր մէջ կը յաջողի։

Ասոր հետ մէկտեղ խոստովանինք թէ այս տեսակ օրինակները աւելի բացառութիւն են քան թէ ընդհանուր սովորութիւն։ Պատանիներու և երիտասարդներու մեծագոյն մասին բնական հակամիտութիւնը անյայտ է. կամ շատ քիչ նշան կայ, կա՛մ բնաւ նշան չկայ թէ բնութիւնը զանոնք մասնաւորապէս այսինչ կամ այնինչ արհեստին յարմարցուցեր է։ Այս պատճառով երիտասարդներու ստուար մեծամասնութեան համար արհեստի ընտրութիւնը շատ դժուար գործ մը եղած է. ժամանակ և դատողութիւն անհրաժեշտ բաներ են ընտրութեան մը ձեռնարկելու համար։ Երիտասարդ մը, կեանքի ասպարէզին մէջ, միշտ կը հանդիպի դժուարութեանց՝ որոնց պէտք է յաղթել նիւթական յաջողութեան համար, ու եթէ չգիտնար յաղթել այդ դժուարութեանց և իր խելքին կ'անսայ, որ իրեն դիւրին երեւցածը կ'ընտրէ, ապագային շատ կը զղջայ։ Ասիկա հազար ու մէկ տեսակ փորձերով հաստատուած է։

Ան որ կեանքի ընթացքը վարելու և ներկայացող նիւթական արգելքներուն յաղթելու համար լոկ իր անձին և կարողութեան վրայ յոյս կը դնէ՝ ինքնավստահ կը կոչուի։ Բուն յաջողութիւնը ինքնավստահութեան մէջ է։ Կեանքի մէջ կա՞յ գործ մը որ իրեն յատուկ դժուարութիւնը չունենայ. անհաւասիկ հոս է ուր գործնական կեանքի մէջ նոր մտնող երիտասարդները այնչափ յաճախ կը սխալին. կը կարծեն թէ ի՛նչ առեւտուր, արհեստ որ ձեռնարկեն՝ պէտք է ջուրի պէս դիւրին ըլլայ։

Ցաւալի է ըսել որ մեր երիտասարդներուն մեծ մասը, առանց երկար բարակ մտածելու, դպրոցէն ելլելնուն պէս կը հետեւին արհեստի մը ու քիչ ատենէն լքելով զայն, — որուն երեւելի թերեւս իրենց նիւթական ապագան պիտի ապահովէր, — կը հետապնդեն ուրիշի մը, յուսալով որ այս վերջինը ա՛լ աւելի նպաստաւոր պիտի ըլլայ իրենց։ Ընկերներէս մէկը որ քիչ շատ զարգացած ալ է, երկու տարուան մէջ իրարու բոլորովին հակոտնեայ վեց արհեստ փոխելէն վերջ՝ հիմակ ալ շատ չնչին չարաթականով մը դրամատան մը քով կը ծառայէ, սկիզբէն հաստատուն գործ մը չբռնելուն համար թէեւ չափազանց զղջացած է այս պահուս, բայց «գործը գործէն անցնելէն վերջ» ինչպէս կ'ըսէ ժողովրդական համեստ բացատրութիւն մը։ Բազմաթիւ անձեր որոնք արհեստի մը չնանցնելով ուրիշի մը կը հետեւին, փուճ տեղը իրենց ժամանակը վատնած կ'ըլլան և հետեւաբար ապագային ալ դժբախտ։ Երիտասարդները լաւ ըմբռնելու են թէ կորսուած վայրկեանները երբեք վերստին չեն ստացուիր։ Կորսուած հարստութիւնը անդուլ աշխատութեամբ, կորսուած գիտութիւնը կրնայ վերստացուիլ ուսումով, կորսուած առողջութիւնը կրնայ վերականգնիլ մասնաւոր հոգատարութեամբ և բժշկական դարմաններով. բայց կորսուած ժամանակը «յաւիտեանս յաւիտենից» կորսուած, անհետացած է։

Երիտասարդներ երբ գործ մը ընտրեն իրենց համար, պէտք է ու անհրաժեշտ անոր յարիլ միայն, որովհետեւ յաջողութեան մէկ մեծ պայմանն ալ ասոր մէջ կը կայանայ։ «Գլորուող քարը մամուռ չի բռներ» կ'ըսէ առածը, այսինքն գործ մը ձգելով ուրիշ լաւագոյն մը փնտռողը, քաշուիլ ալ, գլելով ալ պարապ կը մնայ։ Էմիրսըն իմաստասէրը ըսած է. «Մարդու մը համար մեծագոյն բարեբախտութիւնն է ի ծնէ ունենալ դէպ ի որ և է զբաղում, բնական ընդունակութիւն մը, որ ընկերանայ իրեն գործի և երջանկութեան մէջ»։

Բայց եկո՛ւ տես որ այդ մեծագոյն բարեբախտութիւնը ունեցող երիտասարդները, ընդհանրապէս, մատով կը համրուին։ Ուստի երիտասարդներուն մեծագոյն մասին ուրիշ բան չմնար ընելու՝ բայց եթէ իրենց խոհականութեանը դիմել, իրենց կեանքի զբաղումը կատարեալ լրջմտութեամբ ընտրել և յարատեւօրէն հետեւիլ անոր։ Մտաւորական զարգացումն ալ մեծ դեր կը խաղայ ասպարէզի ընտրութեան մէջ։ Ամէնէն զարգացած միտքերն են որ ամէնէն լաւ ընտրութիւնը կ'ընեն։

Նիւտ ՍԵԴՐԱԿ Մ. ԱԿՈՒՆԻ

ԱՌՏՆԻՆ ՔՈՒՇԱՏԵՏՐ

Տասը պատուէրներ ամուսնացեալ կանանց համար։ — Ա. Զգուշացիր պարապ և անօգուտ խօսքերէ ու խօսակցութիւններէ։ Բ. Արտաքին երեւոյթիդ մասին անհոգ մի՛ ըլլար բնաւ։ Գ. Միշտ շահագրգռուէ եղիր ամուսնոյդ աշխատութեան և ջանքերուն։ Դ. Ամուսնոյդ բարեկամներէն և ազգականներէն աւելի բարձր երեւնալու ջանք մի՛ ըներ. և բարեկամ եղիր անոնց։ Ե. Բայց անոր մօրը, կամ քրոջ կամ հօրաքրոջ և կամ նման ազգականաց և քու միջեւ տեղի ունեցած ո և է գժտութեան վրայ խօսք մի՛ բանար անոր բարեկամներուն ու ազգականներուն։ Զ. Առտնին կեանքի մէջ տեղի ունեցած չնչին բաներու համար անհանգիստ մի՛ ըներ ամուսինդ։ Է. Շարունակ մի՛ գանգատիր այն փոքր ձախորդութեանց համար զորս կեանքը իր հետ կը բերէ միշտ, այլ արիութեամբ ու համբերատարութեամբ հանդուրժէ անոնց։ Ը. Դժգոհութիւն կամ նախանձ մի՛ յայտներ՝ ամուսնոյդ իր բարեկամներուն հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ։ Թ. Շարունակ միայն զաւակներդ սիրելով, անփոյթ մի՛ մնար ամուսնոյդ համար, այլ անոր ալ հաւասար կերպով հոգ տար։ Ժ. Վերջապէս մի՛ մոռնար թէ պէտք է որ իբր անաղարտ ամուսին կամ մայր, դուն միայն անթերի ըլլաս քու պարտաւորութեանցդ մէջ։ Ամուսնոյդ և ընտանիքին միւս անդամներուն և ազգականներուն թերութիւնները չտեսնելու զա՛րկ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Ֆրանսական թերթ մը սա հեռագիրը ստացած է Հռոմէն իր թղթակցէն՝ Իտալիոյ և Վատիկանի յարաբերութեանց մասին.

1906ի ընտրութիւններէն առաջ, ժամանակ մը, այնպէս երեւցաւ թէ Իտալիա կատարելապէս կղերական կուսակցութեան համամիտ է. Արդարեւ յառաջդիմական կուսակցութեան պատկանողները, որոնք ամէնէն աւելի Վատիկանի հակառակորդներն են, մասամբ ընտրուած էին. շատ մը մասոն երեսփոխաններ և անոնց պետերէն մէկը վերընտրուած չէին։ Միլանոյի առեն Իտալիոյ Սենսի Ժողովին մէջ առաջին անգամ ըլլալով կղերական կուսակցութենէն վեց երեսփոխաններ խումբ մը կը կազմէին։ Պահպանողական կուսակցութիւնը, որուն համամիտ է Վատիկան, ընտրական գրեթէ բոլոր շրջանակներուն մէջ յաջողած էր։ Այդ էր ընդհանուր կացութիւնը 1906ի ընտրութիւններէն առաջ։ Այն գաղափարը թէ իտալական ժողովուրդը լուրջ հակում մը ունէր կղերական կուսակցութեան յարելու, կը հաստատուէր սա իրողութեան մէջ թէ Վատիկան յայտնապէս ձեռքը կ'երկնցնէր Իտալիոյ կառավարութեան։ Ամէն կողմէ սա աղաղակը միայն կը լսուէր. — «Պիոս Ժ. հաշտութիւն կ'ուզէ Եկեղեցւոյ ու Պետութեան միջեւ։» Վատիկանի թերթերն ալ ձայնակից կ'ըլլային։ Շատ մը իրողութիւններ ցոյց կու տային թէ հաշտութիւնը եթէ տակաւին պաշտօնապէս հաստատուած չէ Վատիկանի և Իտալիոյ միջեւ, գէթ երկու իշխանութեանց միջեւ լռելեայն կարգադրութիւն մը եղած է։ Սա յայտնի է թէ Պապը, նոյն իսկ Ֆրանսայի հետ խզուելէն առաջ, գլխաւոր դերը կը կատարէ այս նոր հակումին մէջ։ Պիոս Ժ. է որ իր ծանօթ կոնդակը ետ առնելով և կաթոլիկները արտօնելով քուէարկութեան մասնակցելու, ձիթենեաց ոստը երկարեց Իտալիոյ կառավարութեան։ Իտալիոյ նախարարութիւնն ալ, ընդհանուր հակումին բերմամբ, միեւնոյն համակրութեամբ պատասխանեց Վատիկանի կողմէ ցոյց տրուած համակրութեան։ Յանկարծ ամբողջ Իտալիոյ մէջ հակակղերական զգացումները շեշտուեցան՝ Վատիկանի հակառակորդներուն միջոցաւ։ Վարչական վերջին ընտրութեանց առթիւ ընտրողներու ստուար մեծամասնութիւնը ո՛չ միայն հակակղերականութիւն ցոյց տուաւ, այլ ո՛ւր որ կրցաւ՝ նոյն կուսակցութենէն անձեր ընտրել տուաւ։ Քուէարկութեան այդ արդիւնքին հետեւանքով հակակղերական կուսակցութեան պետերը աւելցուցին իրենց ջանքերը, օգտուելով նաեւ այն իրողութենէն թէ Պապը բացարձակ պայքար մը կը մղէր քրիստոնեայ ռեմոքրադներու դէմ, այդ կերպով զանոնք մղելով դէպի հակակղերական ռեմոքրադներու կուսակցութիւնը։ Մինչեւ այդ թուականը կանոնաւոր կերպով կատարուեցաւ հակակղերական պայքարը, վասն զի այդ կուսակցութեան թիւը ամէն կողմ կը շատնար, սակայն յանկարծակի կերպով աւելի շեշտուեցաւ։ Ի՞նչ էր այդ յանկարծական փոփոխութեան պատճառը։ Մանծայի մօտ, կրօնաւորուհիներու տան մը մէջ, անպարկեշտ արարքներ երեւան հանուած էին, որուն համար նոյն իսկ մայրապետները մեծաւորուհին կ'ամբաստանուէր։ Այդ իրողութիւնները մանրամասնօրէն հրատարակուեցան բոլոր լրագիրներուն մէջ. այդ վայրկեանին էր որ կղերականներու և Վատիկանի դէմ Իտալացիներուն հակակրութիւնը բացարձակ կերպով սկսաւ յայտնուիլ։ Գայթակղական այդ առաջին արարքին ստոյգ հետաքրքրութիւնը անհետանալու վրայ էր, երբ աւելի պիղծ արարքներ երեւան հանուեցան Սալեզեաններու վանքին մէջ և հետզհետէ Իտալիոյ ուրիշ այդ կարգի հաստատութեանց մէջ։ Ամբողջ Իտալիոյ մէջ կը բողոքուէր վանականներու այդ անպարկեշտութեան դէմ. կղերականներ անպատուաճ արարքներու կ'ենթարկուէին. միանգամայն հակակղերական լրագիրները Վատիկանը պատասխանատու կը ճանչնային, ըսելով որ անպարկեշտ կղերականները չէ պատժեր։ Երկու կուսակցութեանց լրագիրները բուռն հրատարակութիւններ ըրին իրարու դէմ։ Սակայն այս ամէնը հանդարտեցնելու համար ժամանակի և համբերութեան պէտք կար։ Բարեբախտաբար ողջմտութիւնը յաղթեց և մղուած լրագրական պայքարները հանդարտեցան։ Պապը յարմար չնկատեց գործադրութիւնը իր այն սպառնալիքին թէ բողոքի ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ տէրութեանց։ Միայն Իտալիոյ և Վատիկանի միջեւ խզումը, այսօր, կատարեալ է և անդարմանելի։ Եկեղեցիին ու Պետութեան միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց վերսկսումը կարելի չէ. թէ՛ մէկ և թէ միւս կողմէն ատոր փափաքող չեն։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —137—

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸՍԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Ժ.

ԴԺՈՒԱՐԻՆ ՀԵՏՔ ՄԸ

—Կը տեսնէք, իմ թշնամիս ըլլալէ չէք դադրած, գոչեց Սօլանժ դառնութեամբ։

—Ոչ, ո՛չ, պատասխանեց Պ. տը Միրըվէր արագօրէն։ Չէի գիտեր որ զաւակ մը ունէք։

—Ըսել է ան չէր... Ուրեմն իմ մինիկ Թիէննօս չէր, որուն համար ըսին թէ ձեր տունէն ներս մտած էր... Եւ կամ թէ ձեր տունը մտած ըլլալու չէ... Սակայն մանրամասնութիւններ ալ հաղորդեցին...

Պ. տը Միրըվէր սարսուռ մը զգաց ու կոմսուհիին խօսքը ընդմիջելով հարցուց.

—Ներեցէք, ինչպէս կոչեցիք զանի։

—Ո՞վ։

—Ձեր զաւակը։

—Էթիէն։

—Ոչ... Բիչ մը առաջ տարբեր կ'ըսէիք...

—Էթիէն... Էթիէն Պէրնալ... Այնպէս չէ՞... Սակայն... Ա՛հ, Թիէննօ... Իր անունին նուաղականը։

—Այդպիսի անուն մը լսած եմ։ Սպասեցէ՛ք... Տղայ մը կար այդ անունով... Ապահով եմ... Փոքր տղայ մը...

—Աստուած իմ, մրմնջեց Սօլանժ, ե՞րբ և ո՞ւր տեսաք Թիէննօն... Այդ անունը կրող փոքր տղու մը հանդիպա՞ծ էք միթէ։ Մտքերնիդ պրպտեցէք, կ'աղաչեմ... Փնտռեցէ՛ք... Յիշեցէ՛ք։

Պ. տը Միրըվէր փնտռեց մտքին մէջ։

Բայց չկրցաւ բան մը յիշել, գէթ անմիջապէս։

Այդ փնտռտուքը գրաւեց ու պաշարեց միտքը։

«Թիէննօ՛...» Այդ քիչ գործածուող նուաղականը լսած էր, բայց ի՞նչ պարագաներու մէջ։

Երկու վանկերու արձագանգը կը գտնէր իր յիշողութեան մէջ...

Հեռաւոր ու քաղցր ձայն մը կուգար ականջին...

«Թիէննօ...»

Այդ տարտամ յիշատակը, որ հազիւ կ'ուրուագծուէր մտքին մէջ, յետոյ կը ջնջուէր, գիտակցութենէն կը խուսափէր, յանկարծ երեւան գալու համար նորէն, աւելի յստակօրէն և նոր լուսաւորումով մը... Այդ յիշատակը չարչրեց Պ. տը Միրըվէրը, մինչ Սօլանժ կը յայտնէր ծերունիին չգիտցածները։

Պ. տը Միրըվէր մտախոհութեամբ մտիկ ըրաւ անհետացած տղուն վրայ տրուած մանրամասնութիւնները, զորս կոմսուհին կենսական կը նկատէր... Ինչպէս ստնտու Ատըլին, Կրեօզ գիւղը, Բիէր Պէրնալի իր տղան առնել տանիլը փութով, այն նամակը որով Բիէր ժամադրութիւն տուած էր սիրուհիին, ըրած և ընելիք կարգադրութիւնները հաղորդելու համար։ Յետոյ Սօլանժ պատմեց սպանութեան արարքը, մութ գիշերուան մը մէջ գործուած, և ի՞նչ գիշեր... Ո և է նշոյլ չկար։ Ապա Հռոմ մեկնումը բանադրօսիկ կերպով...

Պ. տը Մէրըվէր ընդմիջելով մանկամարդ կնոջ խօսքը, հարցուց.

—Կասկած մը ունեցա՞ծ էք մէկուն վրայ, իբր մարդասպան Բիէրի։

Սօլանժ իր խօսակցին երեսը նայեցաւ, առանց պատասխանելու։

—Դուք համոզում գոյացուցած էք ո՛վ ըլլալուն։ Ես ալ այնպէս, մրմնջեց ծերուկը։

Այս վերջնոյն մտքէն չէր անցներ թէ կոմսուհին ո՛րքան հաստատ համոզում ունէր այդ մասին։

Պ. տը Միրըվէր մանկամարդ կնոջ բերնէն չլսեց այդ բանը։

Ինչ հարկ ի վեր հանել այդ ահռելի բանը, այդ չարաբաստիկ պատմութիւնը ընել, այնպիսի բառեր արտասանել, որոնք յետոյ նողկանք պիտի ազդէին Սօլանժի, անխորհուրդ նողկանք մը իր անձին նկատմամբ և անյաղթելի զզուանք մը պիտի պատճառէին։

Ատիկա չպիտի նպաստէր Թիէննոյի երեւան հանուելուն։

Այլապէս՝ վարանում չպիտի ունենար կոմսուհին։

Ուստի Սօլանժ շարունակեց թուել անօրոշ տեղեկութիւններ, որոնք շատ չատ կրնային ծառայել՝ աննշան հետք մը գտնելու։

Կոմսուհին ի վերջոյ խօսեցաւ Բալաթինի վրայ ունեցած ժամադրութեան մասին, ուր կարմիր գդակով մարդ մը հաւաստած էր թէ իր զաւկին Պ. տը Միրըվէրի տունէն ներս մտնելը տեսած էր։

— Այո՛, պարոն տը Միրըվէր, ձեր տունէն ներս մտած, այս վանդակապատէն ու պարտէզէն անցած է իմ Թիէննոս... Այս դրան տակ գտնուած է ան... Ինչպէս կ'ըլլայ որ չէք տեսած զանի... Ձեր քով գալու համար չէր որ այս տունը կը մտնէր... Խենթենալիք բան չէ՞ միթէ։

— Թերեւս ուրիշ տղայ մըն էր։

— Ինքն էր, պարոն տը Միրըվէր։ Մտքերնուդ առջեւ բերէ՛ք անգամ մը, տարիքը, անունը, և սա միւս անունը... Լիլի՛ն։

— Հէ՛մ, ո՛րքան սանտուններ Բոլին, Բաբոլին, Ալին կը կոչուին... հէ՛դ Սօլանժ։

— Այո՛... Բայց միեւնոյն ատեն պզտիկ մըն ալ կայ մէջտեղը, որ Թիէննօ կը կոչուի...

— Թիէննօ՛, կրկնեց պարոն տը Միրըվէր, որ այդ անուան երկու վանկերը լսելուն պէս եզական ցնցում մը կը զգար։

Ծերունին պահ մը երազեց, յետոյ հարցում մը ըրաւ այնպիսի մարդու մը պէս որ լաւ չէ հետեւած ճառի մը, վերյուշումներու մէջ թաղուած ըլլալուն համար։

— Բայց այդ տղան հոս եկած ատեն մինա՞կ էր թէ մէկը կ'ընկերանար իրեն։

— Տարիքոտ կին մը... համեստ պառաւ աղջիկ մը որ «մօրաքոյր Ֆանի» կը կոչուէր։

— Մօրաքոյր Ֆանի, մօրաքոյր Ֆանի, կրկնեց ծերուկը արձագանգի մը պէս։

Երկու արմուկները թիկնաթոռին յենարաններուն կրթնցուցած, իր նուրբ ու անարիւն ձեռքերը, խնամուած եղունգներով, իրարու փակցուցած մատներուն ծայրերը, մտային աշխատութիւն մը կատարելու երեւոյթն ունէր։

Կոմսուհին յարեց.

— Երկու քոյրերու հետ կը բնակէր զաւակս. ատոնք մայր և աղջիկ ըլլալու են, և կամ մօրաքոյր ու մեծ մօրաքոյր։ Որովհետեւ այդ մարդը միեւնոյն ազգակցական անունը տուաւ երկու կիներուն ալ... «Մօրաքոյր Ճուլիա» կը կոչէր զանի։ Հիւանդ ըլլալու է։ Դարմանի կարօտ ըլլալը կը յայտնէր։

Ակներեւ սարսուռ մը զգաց Պ. տը Միրըվէր։

Ծերուկին վար ինկած ձեռքերը ջղաձգօրէն բռնեցին աթոռին յենարանները։

Դէպ ի առաջ ծռեց իր իրանը։ Տժգոյն աչքերը Սօլանժի վրայ յառեցան, մտացնորութեան մատնուած գոգցես։

— Բան մը գիտէք դուք, գոչեց կոմսուհին։

—Այո՛... Այսինքն... ո՛չ... Թերեւս... Գաղափար մը եկաւ միտքս... Գաղափար մը...

—Ի՛նչ գաղափար... ո՛հ, ըսէ՛ք...

Պ. տը Միրըվէր լուռ մնաց, աչքերը գոցելով։

—Երկու քոյրեր, որոնց ծերուկը, Ճուլիա ու Ֆանի։ Երկու քոյրեր... ու այդ փոքրիկը... ահա ինչու համար ականջիս մէջ կը բզզար Թիէննոյի անունը։

Յետոյ գլուխը ցնցեց։ Մազերուն արծաթէ թելերը կ'երերային։

—Անիմաստ բան... Դիպուած... Զուգադիպութիւն... Բիէր եթէ հոս եկած ըլլար՝ անպատճառ պիտի տեսնէի կամ իմաց պիտի տար...

(Շարունակելի)

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Թանի Թղթակիցը Պռիւսէլէն հետեւեալը կը հեռագրէ.—Կաթոլիկ լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին մէջ պելճիքական պատուիրակութիւնը համամիտ չէ պարտաւորիչ իրաւարարութեան խնդրոյն համար։ Առաջին պատուիրակ Պ. Պէրնէրդ կ'ուզէ սկզբունքին համար քուէ տալ, սակայն միւս պատուիրակները՝ Պ. Պ. Վան տէն Հէօվէլ և Կիյեոմ համակարծիք չեն, Պելճիքայի կառավարութեան կողմէ պատուիրակութեան տրուած հրահանգներուն համաձայն։ Այդ վերջին երկու պատուիրակները խնդիրը տեղեկագրեր են Պռուսէլ, և այդ է պատճառը Պ. Պէրնէմաի Պռուսէլ վերադառնալուն։ Կ'ըսուի թէ Պելճիքայի արտաքին գործոց նախարարը այդ մասին հեռագիրներ փոխանակեր է Լէօբոլտ Թագաւորին հետ, որ հիմա Կաչդայն կը գտնուի։

—Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կ'ըսէ.—Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց պատուիրակներուն կողմէ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին ներկայացուած առաջարկութիւնները, իրաւարարական մնայուն ատեան մը և դրամանց միջազգային ատեան մը հաստատելու համար, աննպաստ տպաւորութիւն մը գործեր են Ռիօ տէ Եանէյրոյի մէջ՝ մանաւանդ այդ պարագային համար որով ատոնց մէջ ներկայացուցիչ ունենալիք երկիրներու մասին դասակարգութիւն մը հաստատուած է։ Պրազիլիոյ լրագիրները կը բողոքեն այն իրողութեան դէմ թէ Պրազիլիա երրորդ կարգին մէջ պիտի դրուի, մինչեւ Սպանիա և Հոլանտա, որոնց բնակիչներուն թիւը աւելի պակաս է, երկրորդ կարգին մէջ կը գտնուին։ Հարաւային Ամերիկայի միւս երկիրներն ալ միեւնոյն զգացումը կը յայտնեն։

ՖՐԱՆՍԱ

Նախագահ Պ. Ֆալիէռ, որ հիմա Ռամպույէյէ կը գտնուի, ամառուան առթիւ, մինչեւ սեպտեմբերի վերջին շաբաթը հոն պիտի մնայ. յետոյ մէկ քանի օր պիտի անցընէ Լօ-է-Կառօն գաւառին մէջ։

—Մարիէնպատէն կը հեռագրեն Հավասի թէ Էտուարտ Է.ի չուրջը գտնուողները, Թագաւորին կողմէ Պ. Քլէմանսոյի ուղղուած հրաւէրը կը նկատեն իբրեւ նոր հաստատութիւն մը սիրալիր համաձայնութեան. նաեւ ապացոյց մը այն անձնական համակրութեան զոր Էտուարտ Է. կը տածէ Պ. Քլէմանսոյի նկատմամբ։ Նոյն հեռագիրը կը յարէ թէ Վիլհէլմսհէօհէի տեսակցութենէն ետքը զարմանալի բան մը չկայ եթէ Էտուարտ Թագաւորը, որ և է թիւրիմացութեան առաջքը առնելու համար, բնականաբար ներկայացող առիթէն օգտուի՝ սիրալիր համաձայնութեան պահպանութիւնը ամրապնդելու համար։ Այդ հրաւէրը մտերմական հանգամանք մը ունի. այսուհանդերձ, կ'ըսէ նոյն հեռագիրը, մինչեւ մէկ աստիճան կարեւորութիւն կը ստանայ այն իրողութեամբ թէ ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման վերաբերող շատ մը կարեւոր գործեր կան։

—Մարիէնպատէն հետեւեալը կը հեռագրեն Թանի.— Կը կարծուի թէ Էտուարտ Թագաւորին և Ֆրանսայի նախարարապետին տեսակցութեան առարկան պիտի ըլլայ Ալճեզիրասի որոշմանց խնդիրը, որուն նկատմամբ կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Այս տեղի քաղաքական շրջանակներուն մէջ գիտեն թէ Պ. Քլէմանսոյի մտադրութիւնն է որ ապարդիւն գործերով չզբաղի։ Վիեննայի լրագիրները կ'ենթադրեն թէ կարգադրութիւն մը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ՝ Ալճեզիրասի որոշումները բարեփոխելու մասին և թէ Գերմանիոյ համար իբրեւ փոխարինութիւն, Ֆրանսա իր աջակցութիւնը պիտի նուիրէ Գերմանիոյ՝ սեղանաւորական մեծ ձեռնարկներու համար։

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ

Վիեննական թերթերը կ'ըսեն թէ սեպտեմբերի սկիզբները պիտի կատարուի Թրիէստէ այցելութիւնը ճաբոնական Նաւաբաժինին, որ ժամանակէ մը ի վեր եւրոպական ջուրերը կը գտնուի։ Այդ Նաւաբաժինը որ Գերմանիա, Անգլիա, Ֆրանսա, Սպանիա ու Փորթուկալ այցելեց, ամէն կողմ խիստ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտաւ։ Հիմա Նափոլի կ'ուղեւորի, ուրկէ Ադրիական պիտի երթայ։ Ճաբոնական Նաւաբաժինը կը կազմեն երկու յածանաւակներ՝ Չիդոզէ և Ցոն Բուպա։ Ասոնց երկրորդը, որ նոր ձեւով է և շինութեանը մէջ նկատողութեան առնուած են ռուսաճաբոնական պատերազմէն առնուած դասերը, ամէն կողմ մեծ հետաքրքրութիւն պատճառեց մասնագէտներուն։ Նաւաբաժնին հրամանատարը՝ դեր-ծովակալ Իճճուին 55 տարեկան է. իր նաւային ուսումը սկսած է Թօքիոյի մէջ և Անգլիոյ մէջ ալ շարունակած։ Բրիտանական յածանաւակի մը մէջ ծառայած է։ Չինաճաբոնական պատերազմին ատեն սպայակոյտին մէջ էր՝ Նաւային գնդապետի աստիճանով։ 1902ին երրորդ կարգի ծովակալ անուանուեցաւ և հետեւեալ տարին ալ երկրորդ կարգի ծովակալ և երկրորդ տնօրէն ընդհանուր սպայակոյտին։ Ռուսաճաբոնական պատերազմին ատեն մեծ գործունէութիւն ցոյց տուած է սպայակոյտին խորհրդակցութեանց մէջ։ Նաւաբաժինը երբ Թրիէստէ այցելէ, Իճճուին դեր-ծովակալը իր յարգանքները պիտի մատուցանէ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր։

ԷՍՊԵՐԱՆԹՈՅԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Լոնտոնէ Բարիզի թերթերուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Կարելի է ըսել թէ Էսբէրանթոյի (տիեզերական տեսակ մը նոր լեզու) համաժողովը, փոխանակ Քէմպրիճի, Լոնտոնի մէջ կը շարունակուի ու կ'աւարտի, վասն զի ժողովին մասնակցողներէն շատերը Լոնտոն գացած են Տօքթ. Զամէնհօֆի հետ, որուն կ'ընկերանան անոր ի պատիւ տրուած ընդունելութեանց մէջ։ Այդ ընդունելութեանց ամէնէն կարեւորը տեղի ունեցաւ անցեալ երեքշաբթի իրիկուն քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ։ Լորտ-քաղաքապետին բացակայութեամբ, խորհրդական Սըր Վ. Սդրօնկ բարի գալուստ մաղթեց Տօքթ. Զամէնհօֆի և համաժողովին անդամներուն. յիշեց այն պատմական տեսարանները որոնց այդ պաշտօնարանը թատր հանդիսացած է դարերու շրջանին մէջ։ Ուրախութիւն յայտնեց թէ կարող կ'ըլլայ Լոնտոնի միջնաքաղաքին վաղեմի աւանդութիւնները և յիշատակները զուգադրել Էսբէրանթոյի՝ տիեզերական լեզուին տարածման համար եղած արդի ջանքերուն հետ։ Ատենաբանը յարեց.— «Քանի որ հաւաքական օժանդակ լեզուի մը գոյութիւնը մեր ներկայ քաղաքակրթութեան համար հետզհետէ աւելի անհրաժեշտ պէտք մը կ'ըլլայ, իբրեւ Անգլիացի կ'ուզեմ որ իմ լեզուս այդ դերը կատարէ, որով ուրիշ մը ուսանելու պէտք պիտի չունենամ, բայց այս անձնասիրական փափաքին միւս երկիրները պիտի ընդդիմանան. ուստի պատրաստ եմ ընդունիլ Էսբէրանթոյի նման չէզոք ու միջազգային լեզու մը.» Այս ճառը Էսբէրանթոյի թարգմանուեցաւ և ջերմապէս ծափահարուեցաւ։ Տօքթ. Զամէնհօֆ շնորհակալութիւն յայտնեց Լոնտոնի կողմէ եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Երեկոյթը աւարտեցաւ Կոլտսմիթի մէկ կատակերգութեան ներկայացմամբը Էսբէրանթօ լեզուաւ. դերերը կը կատարէին պավիէրացի, աւստրիացի, հոլանտացի, լեհ, ֆրանսացի, սպանիացի ու ամերիկացի «սամդէօս»ներ. այս պարագային հակառակ Էսբէրանթօ լեզուն յստակ կերպով կ'արտասանուէր։

ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ՈՒ ՍԻՐԱՅԻՆ
ՏՌԱՄՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Վերջին օրերու եւրոպական թերթերը բաւական նոր մանրամասնութիւններ բերին Մոնթէ-Քարլոյի և Պատէն-Պատէնի ոճիրներուն վրայ, զորս ամփոփելէ առաջ՝ պատմենք նախ սիրային աւելի թարմ տրամ մը, որ տեղի ունեցեր է Բարիզի մէջ։

ԱՇԽԱՐՀԻՆ ԿԵԱՆՔԸ.— Ռընէ Տիւմէյ, 37 տարեկան երիտասարդ մը, որ «Նիւ-Եորք» ապահովագր. Ընկերութեան մէջ քննիչի պաշտօն ունի, տակաւին պատանի էր երբ, 18 տարի առաջ, ճանչցաւ Տիկին Քամիյլ Բռէվօն, որ յիսուն տարեկան է այսօր։ Այս սիրային յարաբերութիւնը հետզհետէ ամրապնդուեցաւ, հակառակ տարիքներու տարբերութեան. Ռընէ իր մօրը հետ կը բնակէր, իսկ Տիկին Բռէվօ, որ բաժնուած էր ամուսինէն, նորաձեւութեան վաճառատուն մը կը բանեցնէր։ Երիտասարդը յաճախ կուգար իր ցերեկուան ճաշը կամ ընթրիքը սիրուհիին հետ ընել, և երկուքը մէկանց կ'երթային պտոյտներ կատարել Լիւքսէմպուրկի պարտէզը՝ երբ թատրոն չէին երթար։ Վերջերս պաղեցաւ այս սէրը՝ գէթ կնոջը կողմէ։ Քամիյլ կը կրկնէր իր ծանօթներուն թէ Ռընէն ա՛լ անտանելի դարձած էր իրեն համար։ Իրողութիւնը այն էր, սակայն, որ ինք ուրիշ յարաբերութիւններ հաստատած էր և թաղին մէջ զրոյց կար թէ իր սրտին ընտրեալները ընկերային լաւագոյն դասակարգի պատկանող անձնաւորութիւններ էին։ Ռընէ Տիւմէյ, իմացած ըլլալով դառն ճշմարտութիւնը, որոշած էր հեռանալ Ֆրանսայէն՝ Նիւ-Եորք ուղեւորելու համար, ուր լաւագոյն պաշտօն մը առաջարկուած էր իրեն։ Անցեալ չորեքշաբթի գնաց հրաւիրեց իր տարփուհին և ցերեկուան ճաշը միասին ըրին Պուլվարներու մեծ ճաշարաններէն մէկուն մէջ. յետոյ իրարմէ բաժնուեցան՝ իրիկուան համար ժամադիր ըլլալով նորաձեւութեան վաճառատունը։

«Որչա՛փ ճշդապահ էք ձեր ժամադրութեանը, ըսաւ իրիկունը Տիկին Քամիյլ հեգնոտ ծիծաղ մը շրթներուն վրայ, երիտասարդը տեսնելուն.— «Այո՛, պատասխանեց Ռընէ. շատ չանցած ես պիտի բաժնուիմ ձեզմէ, կը հաճի՞ք ինծի յանձնել ուղեւորութեան պայուսակս որ ձեր ննջասենեակը կը գտնուի.— Ինչո՞ւ չէ, բարեկամս, մէկտեղ եկէք»։

Հինգ վայրկեան հազիւ անցած, հրացանի երկու պայթիւններ կը լսուէին. ամէն կողմէ վազեցին հասան. Տիկին Քամիյլ կը փախչէր՝ երկու ձեռքերուն մէջ բռնած գլուխը, ուսկից առատ արիւն կը հոսէր, և կը պոռար «Լի՛նցա՛յ, մեռցուց զիս»։ Գանկին վարի մասին րէվոլվէրի գնդակ մը ընդունած էր խեղճը, և հիւանդանոց փոխադրուեցաւ ծանր վիճակի մէջ։ Իսկ երբ իր ննջասենեակը մտան, անկողնին վրայ փռուած գտան Ռընէ Տիւմէյի դիակը։ Մարդասպան սիրահարը, կարծելով որ իր սիրուհին սպաննած էր, րէվոլվէրի հարուած մըն ալ իր գանկին պարպած ու վայրկենապէս մեռած էր։

ՄՈՆԹԷ-ՔԱՐԼՈՅԻ ՈՃԻՐԸ.— Կուլտ ամուսիններու զոհին, Էմմա Լէվէնի կտակակատար Պ. Հըվաս (փաստաբան ի Քոբէնհակ) անցեալ չորեքշաբթի առաւօտ Մարսիլիա հասաւ և Տանըմարքայի հիւպատոսին ընկերակցութեամբ հարցաքննիչ դատաւորին ներկայացաւ. այս վերջինը շատացաւ հարցնելով անոր թէ ի՛նչ էր Էմմայի հարստութեան աղբիւրը, որուն պատասխանեց թէ տարեկան 8000 քուռօն եկամուտ ունէր, և ասկէ զատ՝ տրամադրելի գումար մը Քօբէնհակի դրամատան մէջ, ուսկից կը հետեւի որ Կուլտ ամուսիններուն դիմելու պէտք չունէր՝ փոխառութիւն մը կնքելու համար. կը բաւէր որ հեռագիր մը ուղղէր իր պանքային և դրամը կը հասնէր։ Գալով սպաննուած կնոջ մարմնոյն փոխադրութեան, Պ. Հըվաս յայտնեց թէ ինք որ և է որոշ հրահանգ չէր ստացած հանգուցեալին ծնողքէն, հետեւաբար մարմինը կրնայ մնալ Սէն-Բիէռ գերեզմանատան հասարակաց փոսին մէջ, ուր թաղուած է։

⁂ Մոնթէ-Քարլօ բնակող օտարազգի մը, Պ. Հալօ, որ ճանչցած է Էմմա Լէվէնը, հաղորդեց դատական իշխանութեանց թէ ինք տեսակցութիւն մը ունեցած ըլլալով անոր հետ, ոճիրէն նախորդ իրիկունը, մանկամարդ կինը յայտարարեր էր իրեն թէ 500 ֆր.է աւելի գումար մը ունի վրան։ Կը հետեւի ասկէ թէ Կուլտ ամուսինները, զայն սպաննելէ յետոյ, իւրացուցած էին այդ գումարը, և ասոր համար է որ դրամ կը գտնուէր վրանին՝ իրենց ձերբակալման պահուն։

ՔԱՌԼ ՀԱՈՒԻ ԴԱՏԸ.— Մոլիթօր ընտանիքը, գերմանական մամուլին մէկ մասին կողմէ Օր. Օլկայի դէմ մղուած պայքարէն խորապէս զգածուած, յուսահատական միջոցի մը դիմեց, այն է՝ հրատարակել չորս նամակներ որոնք ջախջախիչ փաստեր կը պարունակեն Քառլ Հաուի դէմ։ Անոնցմէ առաջինը ուղղուած է Տիկին Լինա Հաուի կողմէ (որ յետոյ անձնասպան եղաւ) իր քրոջը՝ Օլկային, 1907 յունուար 23 թուականով և որուն մէջ դժբաղդ կինը կը գրէ.— «Անդէն մամ մեռաւ., բայց ես ու պէպէս կ'ապրինք։ Վիշտը կը խոցոտէ զիս, երբ կը մտածեմ իմ հէգ բարեկամիս (ամուսինոյս) վրայ։ Աստուած իմ, երանի՛ թէ չխոստովանէր հրաշէն պարպած ըլլալը։ Ամուսինս ըսաւ ինձ թէ չէր ուզեր իմ պատիւս վտանգել և թէ լաւագոյն կը սեպէր ամուսնալուծում ձեռք բերել։ Ինքը ա՛յնքան ընկճուած է որ բառ չի գտներ իմ չարչարանքիս առջեւ։ Ա՜հ, եթէ սրտի կաթուած մը կամ ուրիշ բան մը պատահէր իմ անձիս. Դժոխքը ի՛նչ է որ, իմ քաշած տանջանքիս բաղդատմամբ»։ Այս նամակը կ'ապացուցանէ թէ Տիկին Լինա Հաու նախանձէն չէ՛ որ անձնասպան եղած էր, և թէ շատ սիրալիր յարաբերութեան մէջ էր իր քրոջը հետ։ Ուստի պաշտպան կողմին փաստերէն մէկը կը ջրուի։ Հաուի փաստաբան Պ. Տիձ կողմէ Տիկին Քառլ Հաուի ուղղուած նամակ մըն ալ լոյս կը յայտնէ՝ թէ դատապարտեալը ներման պիտի արժանանայ. — «Իրաց արդի վիճակին մէջ, կը գրէ, պէտք չէ անպարտութեան վճիռ մը սպասել, վասն զի անկարելի է հաստատել մարդասպանին ո՛վ ըլլալը»։ Ուրեմն պաշտպան փաստաբանը մեղմացուցիչ պարագաներ միայն ձեռք բերել կը յուսար և Բրօֆ. Աշաֆէնպուրկի վրայ կը վստահէր՝ ապացուցանելու համար թէ ամբաստանեալին մտաւորական վիճակը բացարձակ պատասխանատուութեան չէր ենթարկեր զայն։» Միեւնոյն օրը գրուած երկրորդ նամակի մը մէջ, դարձեալ Տիկին Հաուի ուղղուած, Պ. Տիձ կը գրէ.— «Այն զգացումը թէ իր ընտանիքին անդամներն ու բարեկամները չեն լքած զինքը, ոյժ կուտայ իրեն։ Իր ծանրակշիռ կացութեան վրայ ինքզինքը չի խաբեր փոխանորդելու, բայց իր երիտասարդութիւնն և բնաւորութեան լաւ կողմերը յուսալ կուտան ինծ, թէ տարիներ անցնելէն ետքը՝ այս դժբախտութիւնը պիտի կրնայ դարմանուիլ։ Ձեր մխիթարական խօսքերը ուրիշ որ և է բանէ աւելի նպաստեցին զինքը քիչ մը կազդուրելու, և բոլոր սրտով երախտապարտ է ձեզ՝ ձեր բարութեանը ու սիրոյն համար, հակառակ այն ամենամեծ մեղքին զոր գործեց ձեզի դէմ»։ Այս տարուան ապրիլ 12ին յիմարբոյժ Բրօֆ. Աշաֆէնպուրկ կը գրէր Տիկին Լինա Հաուի.— «Եթէ բժշկական քննութիւնը կարենար հաստատել թէ տարաբախտ ամուսիննիդ խենդ է, ո՛չ միայն ձեզ այլ իրեն համար ալ ուրախ պիտի ըլլայի։ Դուք սրտի մեծ թեթեւացում մը պիտի զգայիք, իմանալով որ ամուսիննիդ այս արարքը գործեր է՝ մտային խանգարման մը հետեւանօք։» Այս նամակները տարակոյս չեն թողուր թէ Քառլ Հաու իր ոճիրը խոստովանած էր կնոջը։ Մոլիթօր ընտանիքը, որ այս անուելի զէնքերը կը գործածէ այսօր ամբաստանեալին դէմ, Հաուի կուսակիցներուն կողմէ իրեն դէմ ուղղուած ծանր ամբաստանութեանց հետեւանքով հարկադրուեցաւ դիմել այս ծայրայեղութեան։ Կրնար դատավարութեան միջոցին ներկայել այս փաստերը. բայց չըրաւ։ Այս նամակներուն հրատարակութեան հետեւանքով, որոնք ցնցող տպաւորութիւն մը առաջ բերած են, Քառլ Հաուի փաստաբան Պ. Տիձ հարկադրուեր է կարգ մը յայտարարութիւններ ընել Լօքալ Անցայկերի թղթակցին, ինքզինքը արդարացընելու համար, թէ ինչո՛ւ դատավարութեան միջոցին չէր ամբաստանած Օր. Օլկան և հիմայ միայն կասկած կ'արթընցընէ անոր դէմ։ Փաստաբանը կ'ըսէ ի մէջ այլոց, թէ ապրիլ 11 թուակիր երկու նամակները գրած պահուն դեռ չէր ճանչնար Տիկին Հաուն, ո՛չ իսկ տեսած էր զայն։ Եւ կարգ մը ուրիշ առարկութիւններ որոնց ամփոփումը շատ պիտի երկարէր այս գլուխը. յաջորդով ուրեմն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ
ԿԻՐԱԿԻԻ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻԻ

ՎԻԵՆՆԱ, 25 օգոստոս.—Մէկ քանի մոռացումներ եղած են Սէմմէրինկէն Բոլիդիշէ Քորէսբոնտէնցի ուղղուած զեկոյցին հեռագրական արտատպածին մէջ՝ Պ. Դիդդոնիի և Պառոն Էրէնթալի տեսակցութեան առթիւ։ Սա պարբերութենէն ետքը «Իբրեւ շարունակութիւն գերման ու ռուս, գերման ու անգլիական և անգլիական ու աւստրիա-հունգարական վեհապետներուն տեսակցութեանց, տեսակ մը ներդաշնակ համաձայնութիւն գոյացաւ բոլոր Պետութեանց միջեւ, պէտք է կարդալ.—«Ներդաշնակ համաձայնութիւն մը գրեթէ եւրոպական եղած, վասն զի ֆրանքեւռուս դաշնադրութիւնը և արեւմտեան տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւնը կ'երաշխաւորեն թէ Ֆրանսա ալ կը գտնուի ամբողջակի այդ պատկերին մէջ, թէև նոր պետական մարդերը մասնակցած չըլլան այդ տեսակցութեանց։ Մնաց որ Էտուարտ Թագաւորին և Պ. Քլէմանսոյի վերջերս տեղի ունեցած տեսակցութիւնը լեցուցած է այդ արտաքին պարապութիւնը։ Խաղաղութեան ընդհանուր բաղձանքը մինչեւ հիմա այսքան մեծափառ արտայայտութիւն մը ունեցած չէր։ Նաեւ այն մեծազօր երաշխաւորութիւնը, որ աշխարհի խաղաղութեան համար կայ եւրոպական վեհապետական մեծ գերդաստաններուն մէջ, 1907ի յիշատակելի ամառուան չափ խիստ ակներեւ եղած չէր։ Պ. Դիդդոնի և Պառոն Էրէնթալ ամէն կողմէ բոլորովին պատրաստ պատկեր մը կը գտնեն.»

ՍԷՄՄԷՐԻՆԿ.— Պ. Դիդդոնիի և Պառոն Էրէնթալի տեսակցութեանը մասին հրատարակուած պաշտօնական զեկուցում մը կ'ըսէ թէ ատոր արդիւնքը եղած է Տէզիրոյի տեսակցութեան հաստատումը։

— Պ. Դիդդոնի Վիեննայի «Թէլէկրաֆէն-քորէսբոնտէնց-պիւրօ»ի թղթակցին յայտարարեց թէ կատարելապէս գոհ է Աւստրիոյ-Հունգարիոյ լրագիրներուն ընթացքէն, վասն զի այդ ընթացքը կը նպաստէ՝ յաջողութեամբ պսակելու Պ. Դիդդոնիի ու Պառոն Էրէնթալի ջանքերը՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց վստահելից ու սիրալիր հանգամանք մը տալու համար։ Պ. Դիդդոնի նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց՝ պաշտօնական շրջանակներուն և ժողովրդեան կողմէ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։

— Պառոն Էրէնթալ հրաժեշտի սեղան մը տուաւ Պ. Դիդդոնիի և յետոյ երկուքը միասին Իշլ ուղեւորեցան։

ԻՇԼ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը, այսօր, ընդունեց Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիդդոնին և յետոյ Պ. Էրէնթալը։ Առաջինոյն շնորհուած ունկնդրութիւնը երեք քառորդ ժամ տեւեց։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ վեհապետը խիստ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին. նաեւ յայտարարեց թէ մեծ ուրախութիւն կը զգայ զինքը տեսնելով։ Կէսօրէն երկու ժամ ետքը կայսրը սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Պ. Դիդդոնի և Պառոն Էրէնթալ։ Սեղանէն ետքը երկու նախարարները արքունական կառքով պտոյտ մը կատարեցին մինչեւ Հալլշդադ, ժողովրդեան կողմէ համակրութեամբ ողջունուելով. յետոյ օթէլ վերադարձան, ուր Պառոն Էրէնթալ սեղան մը տուաւ ի պատիւ Պ. Դիդդոնիի։ Գիշերը լուսավառութիւններ կատարուեցան։ Վաղը առտու Պ. Դիդդոնի ինքնաշարժ կառքով պիտի մեկնի։

ՀՌՈՄ.— Կը հաստատուին այն զրոյցները թէ Անգլիոյ ու Իտալիոյ Թագաւորները մօտերս պիտի տեսակցին։

ՓԱՐԻԶ.— Հինգշաբթի օրը նախագահ Պ. Ֆալիէռ Ռամպույէյէն Էլիզէ պիտի երթայ, որ ճաբոնական դեսպան Պ. Քուրինօ պիտի յանձնէ Միքատոյին կողմէ նուիրուած Բրիզանթէմ պատուանշանը։

— Պ. Քլէմանսօ Բարիզ վերադարձաւ և կայարանին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշօնի կողմէ ընդունուելով յայտարարեց թէ շատ գոհ մնացած էր Անգլիոյ Թագաւորին հետ ունեցած տեսակցութենէն։ Վաղը նախագահ Պ. Ֆալիէռի պիտի ներկայանայ և յետոյ նախարարաց Խորհուրդ պիտի գումարէ։

— Պօռտոյէն Բարիզ ուղեւորող ճեպընթաց կառախումբը, այս առտու, Քուզուայի կայարանին մօտ ընդհարեցաւ վաճառաբեռ կառախումբի մը, որ գիծը փոխելու մասին գործուած սխալի մը հետեւանքով նոյն ճամբուն վրայ կը գտնուէր։ Մէկ քանի վագոններ կտոր կտոր եղան։ Զոհերուն թիւը քառասուն է։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Պառթու իսկոյն Քուզուա ուղեւորեցաւ։

ԼԱ ՀԷՅ.— Պարտաւորիչ իրաւարարութեան խնդրոյն քննիչ յանձնաժողովը միաձայնութեամբ քուէարկեց իրաւարարութեան սկզբունքը. յետոյ քուէարկուեցան անգլիական պատուիրակութեան կողմէ առաջարկուած պարտաւորիչ իրաւարարութեան տասնըվեց պարագաները։

— Դեսպանախորհուրդին պատուիրակները հետզհետէ տրամադիր կ'երեւան Լա Հէյի մէջ իրաւարարական մնայուն ատեանի մը գաղափարին։

ՆՈՐԹԷՐՆԷՅ.— Պերլինի ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպօն երէկ Նորթէրնէյ ժամանեց և այսօր մեկնեցաւ։

ՔԷՕԼՆ.— Գերմանիոյ կայսրուհիին տօնը ըլլալուն առթիւ, Էտուարտ Թագաւորը խիստ յարգալիր հեռագիր մը ուղղեց կայսրուհիին, յոյս յայտնելով որ նոյեմբերին Լոնտոնի տրուելիք այցելութիւնը այդ պատճառաւ պիտի չյապաղի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Սիամի Թագաւորը Համպուրկ ժամանեց, ուր ամիս մը պիտի մնայ։

— Գերմանիոյ նաւային ռազմափորձերը, որոնք Հիւսիսային ծովին մէջ տեղի պիտի ունենան, սեպտ. 3ին սկսելով 7ին պիտի աւարտին։

ՔՐԻՍՏԻԱՆԻԱ.— Անգլիոյ Թագուհին հոս ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նախարարներէն ոմանք Անգլիոյ զանազան քաղաքներուն մէջ ճառեր կ'արտասանեն Լորտերու Ժողովին խնդրոյն նկատմամբ։ Կ'ըսուի թէ Դանլիճը մտադիր է այս մասին որոշում մը առաջ բերել։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ ծովային գործոց խորհրդականը, ի բացակայութեան նախարարին, այցելութիւն տուաւ ճաբոնցի դեր-ծովակալ Իճճուինի, որ փոխադարձաբար պատասխանեց։ Իրիկունը ճաբոնցի սպաները Ռաքոնիճի գացին։

— Դուլեանի կարտինալը մեռաւ։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի
Մեծ Նոր գիւղի, Սեօլիքի, Կալըվայի եւ շրջականներուն համար «Արեւելք»ի ընդհանուր գործակալն է Մարտիրոս էֆ. Շարապխանեան որուն կրնան դիմել նոյն տեղերու ազգայիններն ամէն անոնք որոնք թերթիս բաժանորդագրուիլ կը փափաքին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ կայս. անձնական Դանձուն Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ձէվատ պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Աֆիոն Գարահիսարի կառավարիչի փոխանորդ և Նահանգին Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայ Իսմայիլ Հագգը էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Էսքիշեհիրի գաւառակին մալ միւտիրի Հիլմի էֆ.ի և Հէրէքէի կայս. գործարանին ուսուցիչներէն Մահմուտ էֆ.ի

ՊԱՇՏՕՆ.— Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Թաղապետութեան Ե. շրջանակին Տնօրէն Բիւշտի պէյ, որուն յաջորդեց քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Ակեամ պէյ։

— Նէմէյն Նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Քաղաքապետութեան հաշուակալութեան դիւանին Տնօրէն Սուպհի պէյ։

— Էնկիւրիի Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էտիրնէի Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Մուսթաֆա Նէջիպ էֆ., որուն յաջորդեց Այտընի Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Հասան Ֆէհմի էֆ.։ Անոր ալ յաջորդեց Գասթէմունիի Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Մուսթաֆա Շէրիֆ էֆ.։ Այս վերջինոյն ալ յաջորդ կարգուեցաւ Արշիպեղագոսի կղզիներու Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հիւսէյին էֆ. որուն յաջորդեց Էնկիւրիի Նահանգին կեդրոնական Նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի Նախորդ օգնական Թէվֆիգ էֆ.։ Էրթօղրուլի գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Սբարդայի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ահմէտ Րէֆիգ էֆ., որուն յաջորդեց Մանիսայի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի Նախորդ օգնական Հիւսէյին Ֆուատ պէյ։ Արղընիի գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Զանղըրի գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Հիւսէյին Հիւսնի էֆ., որուն յաջորդեց Աֆիոն Գարահիսարի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ալի Ֆէհմի էֆ.։ Այս վերջինոյն ալ յաջորդեց Ախըր Չէլէպի գաւառակին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Մէհմէտ Էլմաս էֆ.։ Տարանտէլի գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Սինոպի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հասիպ էֆ., որուն յաջորդեց Տիվանիէ գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի Նախորդ օգնական Մուսթաֆա Ֆէվզի էֆ.։ Տարանտէլի գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Ինէպոլի գաւառակին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Նէջէթ էֆ., որուն յաջորդեց Գըլըճանթէլէնի գաւառակին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին Նախորդ նախագահ Խուրշիտ էֆ.։ Ամասիոյ գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Իսքիլիպի գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Արիֆ Հիքմէթ պէյ։ Մալկարայի գաւառակին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Այնէճ գաւառակին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ազիզ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պէյրութի ռուսական հիւպատոս Կակարին իշխանին։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսայի նախագահին որդւոյն՝ Պ. Անտրէ Ֆալիէռի և Ֆրանսայի ծովային նախարարութեան առաջին ճարտարագէտ Պ. Մասընէի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գասթէմունիի Նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Համտի էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Պէյրութի ռուսական հիւպատոս Կակարին իշխանին տիկնոջ։

—Իմթիազի ոսկի և արծաթ շքադրամ՝ Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովին նախագահ Պ. Միշէլ Ֆերէքիտիի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց՝ ելմտական գանձէն ամսաթոշակներ յատկացնել ընտանիքներուն չորս զինուորներու, որոնք աւազակներ հալածելու առթիւ մեռած են։

ԹԻՍԱԼՈՏԻ ՌՈՒՇՏԻԷՆ Պոլսոյ ճիւղին նոր շէնքը, Համիտիէ Ճամէէի, ընդարձակուած և նորոգուած ըլլալով, երէկ բացումը կատարուեցաւ մեծ հանդէսով։ Բանախօսութիւններ արտասանուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան վեհ. Սուլթանին համար։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ նախագահին որդին Պ. Անտրէ Ֆալիէռ, երէկ, Պրուսա ուղեւորեցաւ, ուր նշանաւոր վայրերը այցելելէ ետքը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ.— Դատական նախարարութիւնը կայս. Պալատ մատոյց ցուցակը 170 բանտարկեալներու (164 այր և 6 կին), որոնք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին կայս. Գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՓՈՒՌԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ փուռերու մէջ հաց թրողները առանց շապիկի կամ ֆանէլայի աշխատած ատեննին մաքրութեան պայմանները չեն յարգեր, ծանոյց թաղապետական շրջանակներուն՝ այդ մասին ուշադրութեամբ հսկողութիւն կատարել և անսաստողները օրէնքին տրամադրութեանց ենթարկել։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Անսալտօ նաւագործարանին զրահապատ նոր յածանաւակ մը պիտի յանձնարարուի՝ Համիտիէ զրահապատ յածանաւակին նման և նոր ձեւ թնդանօթներով սպառազինուած։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ և Ռումանիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրութեան բանակցութեան ռումանական պատուիրակներէն երկուքը շաբաթ օրը Պուքրէշ ուղեւորեցան. իսկ չորրորդ պատուիրակը՝ մաքսային տնօրէն Պ. Մուրատի այսօր կ'ուղեւորի։ Պ. Մուրատի Ռէմիի գրասենեակներն այցելելով, տեսած կանոնաւորութեանը համար շնորհակալութիւն յայտնեց։

—Ռումանական լրագիրները կ'ըսեն թէ 1905ին Թուրքիայէն Ռումանիա 12,880,880 ֆր.ի ապրանք ղրկուած է, իսկ Ռումանիայէն Թուրքիա՝ 14,108,732։ Տասը տարի առաջ Թուրքիայէն Ռումանիա 12,005,603 ֆր.ի ապրանք ղրկուած էր և Ռումանիայէն Թուրքիա՝ 10,267,529։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան Խորհուրդը մասնաւոր վարժարաններու համար նոր հրահանգ մը կը պատրաստէ։

ՓԱՅՏ.— Քաղաքապետութիւնը, Իզմիտի կառավարիչին մէկ հեռագրին վրայ թէ 150,000 չէքիի չափ պատրաստ փայտ կայ նոյն գաւառին զանազան նաւահանգիստները, երէկ իրիկուն հարկ եղած զեկոյցը ըրաւ փայտի վաճառականներուն՝ նոյն փայտերը Կ. Պոլիս փոխադրելու համար,

—Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սև Ծովի եզերքը՝ Էրէյլի գաւառակին Ագզաթա, Էֆգան Արզը, Գարապրուն և Միլան Աղզը նաւամատոյցները 50,000 նոր չէքի փայտ պատրաստ կայ և Իզմիթի գաւառին Գանտրէ գաւառակին մէջ Սաքարիայէն մինչեւ Շիլէ ութ նաւամատոյցներ ալ 70,000։ Այդ փայտերը Կ. Պոլիս պիտի փոխադրուին։ Այդ փոխադրութիւնը կատարելիք նաւի տէրերը կը հրաւիրուին դիմել վերոյիշեալ նախարարութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին և կամ Կ. Պոլսոյ անտառներու և հանքերու քննիչի վարչութեան։

ՊԱՔՈՒԻ մէջ քոլէրայէ մէկ դէպք պատահած ըլլալով, առողջապահական Խորհուրդը որոշեց Պաթումէն եկող ուղեւորները բժշկական քննութեան ենթարկել. իսկ Կ. Պոլիս գալիքները կրկին անգամ Գավաքի մէջ։

ԹՈՒԶԻ ԱՌԱՋԻՆ ԲԵՐՔԸ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ թուզի առաջին բերքը կիրակի օրը Իզմիր ժամանելով, ըստ սովորութեան մեծ հանդէսներով ընդունուեր է։

ՊՈՒՔՐԷՇԻ համալսարանէն հարիւր քսանութ հոգի, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին զբօսական պտոյտի համար. ատոնց մէջ կան բժշկութեան և դեղագործութեան դասարաններու ուսանողներ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ կամուրջին վրայ Մախսուսէի ու Շիրքէթի տոմսակի կրկէններուն առջեւ քսակահատներ ուղեւորներու գրպաններէն դրամապանակները կը գողնան, ծանոյց ամէն կողմ խիստ հսկողութիւն կատարել և չարագործները իսկոյն ձերբակալել։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի սնտուկին վարչութիւնը հրատարակեց ելմտական 1322 տարեշրջանին իր գործառնութեանց վիճակագրութիւնը, որուն համաձայն նոյն տարւոյն մինչեւ փետրուարի վերջը 36,919ի կը հասնի հանգստեան թոշակ ստացող զինուորականներուն թիւը, ատոնց ամսաթոշակներուն ընդհանուր քանակութիւնն է 4,638,422 ղրուշ, իսկ զինուորներու որբերուն ու այրիներու թիւը 23,215 է և ամսաթոշակներն ալ 2,945,065 ղրուշ։ Կ. Պոլսոյ ու ճիւղերուն սնտուկներէն հատուցուած թոշակներու տարեկան քանակութիւնն է 1 միլիոն 646,473 ղրուշ։ Նոյն սնտուկին մուտքը 1315էն մինչեւ 1322ի վերջը 101,819,998 ղրուշ է եւ ելքն ալ 99,879,123. ելմտական 1322 տարւոյն մէջ Նորէն Կ. Պոլսոյ ու Նահանգներու համար 333,850 ղրուշ ամսաթոշակ սահմանուած է։ Նոյն տարւոյն մէջ ջնջուած են 218,130 ղրուշի ամսաթոշակ։ Ելմտական 1322 տարւոյն մէջ սնտուկին մուտքն է 48,316,996, որ նախորդ տարիէն աւելցած 2,815,861 ղրուշին վրայ բարդուելով եղած է 51,168,855. ելքն ալ նոյն քանակութեան կը հասնի։

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐԻ օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Մուսթաֆա Խորասան պէյ մեռեր է։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ հաշուակալութեան դիւանին Տնօրէն կարգուեցաւ առաջին միւմէյիզ Շաքիր պէյ, որուն յաջորդեց երկրորդ միւմէյիզ Ահմէտ էֆ.։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Տնօրէն Բանճիրի պէյ, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինեցաւ։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, Էնկիւրիի ու Գոնիայի Նահանգաց դատական քննիչներէն մէկ տեղեկագրին վրայ, որոշեց դատաստանի ենթարկել Միխալըճճըքի գաւառակին Նաիպ ու Նախնական դատարանին նախագահ Սաիպ էֆ.ն, իր պաշտօնին մէջ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար։

ՄԻՏԻԼԼԻՈՒ մէջ անցեալ օր Վասիլ Ռուսէլլիի աճառի գործարանէն հրդեհ ծագելով, ամբողջովին այրեր է՝ յարակից շէնքերով։ Վնասը 3000 ոսկի է։ Գործարանը, որ Միթիլլիի համանման հաստատութեանց ամէնէն կարեւորն էր, 2000 ոսկիի ապահովագրուած է։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը, Գատըգէօյի, Հայտար Փաշայի, կղզիներու և տարական եզերքին ժողովրդեան դիւրութիւն մը ընծայելու համար, օրական երթուղարձի և ամսական պտըտմանի ժամանակներ հաստատեց, որոնք տասը օրէն հրապարակ պիտի հանուին։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ մէջ որոշուեր է քարիւղով բանող ինքնաշարժ կառք մը գնել՝ նահանգին մէջ երթեւեկելու համար։

«ԼԻԲԱՎԻՍ» շոգենաւէն ազատուած ութ հոգին, շաբաթ օրը, Կ. Պոլիս ժամանեցին։ Ատոնք ազատողն է առագաստանաւ մը՝ որուն նաւապետն է Սաքըզցի Բոնտիքօս։ Այդ առագաստանաւին նաւազները բաւական դժուարութիւն քաշեր են նաւաբեկեալները ազատելու համար։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ. — Ինչպէս յայտնի է, Գօրաքէօյի կամուրջին երկու գլուխները կեցող հաւաքիչ պաշտօնեաները միայն տասնոց կրնան առնել։ Սապահ կ'ըսէ թէ անձ մը գիտած ըլլալով որ Պոլսոյ կողմի այդ պաշտօնեաներէն մէկը քառասուննոց կ'առնէ անցորդներէն, մատերուն մէջ կը պահէ և իր մօտէն անցնող մարդու մը կը յանձնէ, որ անշուշտ իր ընկերն է, իմաց տուաւ նոյն տեղի սպաներուն։ Այդ պաշտօնեան իսկոյն ձերբակալուելով մատերուն մէջէն չորս հատ քառասուննոց գտնուեցան։ Զեղծ պաշտօնեան ղրկուեցաւ ծովային պաշտօնարանը, օրէնքին տրամադրութիւնները ի գործ դրուելու համար։

ՀՐԴԵՀ. — Կիրակի գիշեր ժամ կէսին հրդեհ ծագեցաւ Չէնկէլքէօյ, Պէքեար Տէրէսի, Ալի պէյի ագարակին մացառներէն, որոնք ամբողջովին այրեցան։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ. — Համայի մէջ վերջերս երկաթուղիի արկած մը պատահեցաւ։ Այդ տեղի ժողովուրդը, ամէն օր, հետաքրքրութեամբ կը հաւաքուի երկաթուղիի գիծին վրայ՝ կառախումբերու երթեւեկը դիտելու, և նոյն իսկ գիծին վրայ կը խռնուի։ Օգոստոս 1ին դարձեալ ժողովուրդը հաւաքուած էր Հալէպէն եկող կառախումբ մը դիտելու, բայց կառախումբին ետին գացած էր, քանի որ կառախումբը դէպ ի առաջ պիտի երթար։ Վայրաշարժը գացած էր ուրիշ գիծի մը վրայ գտնուող վաճառաբարձ վակոնները առնելու, զորս բերած էր և կառախումբին կը կցէր, բայց վայրաշարժը ուժգնօրէն ընդհարեցաւ վակոններուն, որոնք ետ գացին. Նոյն պահուն սրտաճմլիկ աղաղակներ լսուեցան. մէկ քանի հոգի վիրաւորուեցան և երկու հոգիի մարմիններն ալ երկու կտոր եղան։ Այս արկածին պատճառը կը վերագրուի երկաթուղիին երկու կողմը փակուած չըլլալուն։

ՅԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ — Սկիւտար, Պուլկուրլը, Ֆէրիտ պէյի քէօշկը բնակող Ալի պէյ, եղբայրը՝ Հագգը պէյ, ասոնց զաւակները՝ Նազմի ու Հիլմի պէյերը, Թոռը՝ Խալիտ պէյ և հիւրերնին Հագգը պէյ ու Ֆախրի պէյ Ալէմ Տաղը երթալու համար, ուրբաթ գիշեր կառքով ճամբայ ելան Պուլկուրլըէն. Երբ Պալթաճը Չիֆթլիկի մօտ ժամանեցին, Ֆախրի պէյ, որսորդութեան հակում ունենալով, կառքէն վար իջաւ և հետը ունեցած զոյգ փողով հրացանը պարպեց և թռչուն մը զարկաւ. Նորէն կառք նստելու համար նախ հրացանը կառքին մէջ նետեց ուրախացած, սակայն հրազէնը կրակ առնելով Ալի պէյի Թոռը՝ եօթը տարեկան Խալիտ պէյ վիրաւորուեցաւ. Իսկոյն ետ դարձան, բայց կառքը Տուտուրըլը չհասած՝ տղան մեռաւ։ Ֆախրի պէյ, որ անուշադրութեան հետեւանքով սպանութիւն մը գործած էր, թէեւ փախաւ, բայց ձերբակալուեցաւ։

ԿԵՂԾ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՆԵՐ. — Ղալաթիոյ Կիւմիւշլի խանի վերի յարկը Բ. Մավրիտիս անուն մարդ մը պանքա մը հաստատած էր և ամսական 25 ղրուշի փոխարէն զանազան արժեթուղթեր կը ծախէր՝ այսինքն անհատի մը հաշւոյն իբրեւ թէ արժեթուղթը գնելով իր քով պահելու և ամսական վճարումներով ամբողջ արժէքը ստանալէ ետքը արժեթուղթը յանձնելու պայմանով։ Այդ անձը միջնորդներ ալ ունէր, որոնք Պոլսոյ, Սկիւտարի, Գատըքէօյի ու Բերայի կողմերը պտտելով յաճախորդ կը գտնէին։ Մավրիտիս Ատաբազարի մէջ ալ Ավրամիտիս անուն յանձնակատար մը գտած էր, որ բաւական յաճախորդ ունեցաւ։ Ատոնցմէ պարսիկ Մէհմէտ Թաքիի, Լեւոնի, Յովհաննէսի ու Անդրանիկի, իւրաքանչիւրը մինչեւ հիմա 5-600 ղրուշ վճարած էր։ Ավրամիտիս յանկարծ հեռացաւ Ատաբազարէն։ Այդ չորս անձերը ամէն կողմ խուզարկեցին, բայց չգտան։ Վերջապէս նամակ մը ղրկեցին Կ. Պոլիս, Սիրքէճի, Պաղտատ օթէլին վարձակալ Յակոբ էֆ.ի, որ իրենց ծանօթ էր, խնդրելով որ կա՛մ Ավրամիտիսը գտնէ և կամ Մավրիտիսի դիմում ընէ։ Յակոբ էֆ. մէկ քանի անգամ գնաց Մավրիտիսի մօտ, բայց ամէն անգամուն խուսափողական պատասխաններ կը ստանար և արդէն սենեակներուն մէջ ալ պանքայի նմանող բան մը չէր տեսներ, որով իմաց տուաւ ոստիկանութեան և Մավրիտիս ձերբակալուեցաւ։ Գրասենեակէն ընկալագիրներէ զատ բան մը չգտնուեցաւ։ Կ. Պոլսէն ալ քանի մը հոգի խաբուած ըլլալով ոստիկանութեան դիմեցին։ Ավրամիտիս և Մավրիտիսի միւս ընկերը՝ Արիդի Մաթրանքա փախած ըլլալով, ատոնց մասին խուզարկութիւն կը կատարուի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Օգոստոս 6էն 12 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 231, որոնց 4ը՝ հարսանիթէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 7ը՝ թիֆոյէ, 33ը՝ հիւծախտէ, 7ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ Լըտգրավաճառ Էտհէմ աղա, երէկ առտու, իր տանը մէջ անձնասպան եղաւ ատրճանակով։ Գնդակը կուրծքը մխուած էր։

ԹԵՐԱՑԻ Գըլըճ փողոցին մէջ հրեայ մը՝ Ավրամ, տան մը պզտիկները մաքրած պահուն, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով փողոց ինկաւ քարերու վրայ և գլխէն ծանրապէս վիրաւորուելով մեռաւ։

ՇԱՏ ԼԱՑՈՂ ՏՂԱՔ. — Նէմիշ Իսկէլէսի ձիավարներու արհեստապետ Րիզա էֆ.ի վեց ամսուան տղեկը գիշերները անընդհատ կուլար։ Հայրը ու մայրը, ճարահատ, դեղ մը առին հրեայ մանրավաճառէ մը՝ Ռաֆայէլ անուն։ Առաջին անգամ դեղը տրուելէ ետքը խեղճ տղեկը սոսկալի ցաւերու մէջ մէկ քանի ժամէն մեռաւ։ Խնդիրը դատ բացին։ Պատժական ատեանը, երէկ, Ռաֆայէլը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց, մահուան պատճառ եղած ըլլալուն համար։

ՓԱԽԱԾ ԿԻՆԸ. — Մուրաթ անուն հայու մը կինը տարիէ մը ի վեր ընտանեկան յարկէն հեռացած էր։ Երիկը ամէն կողմ փնտռեց և վերջերս գտաւ զայն Չիչէքճի փողոցին տուներէն մէկին մէջ, ուր խոհարար էր. ուզեց կինը անկէ դուրս հանել, բայց Նիքոլի անուն մարդ մը որ կնոջ տարփածուն էր, երկուքն ալ վիրաւորեց։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

1323 տարուան սեպտեմբեր ամիսը մօտեցած ըլլալով, երբ երկրորդ վճարումը կը կատարուի ոգելից ըմպելիներու տուրքին, Հանր. Պարտքի Թղթակալ Հաստատութիւններու Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ մէջ և շրջակայքը հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողներուն թէ, Կանոնագրին 14րդ յօդուածին համեմատ, պարտին ոգելից ըմպելիներու վաճառման տուրքը վճարել օգոստոս ամսուան մէջ, կանոնական արտօնագիրը ստանալու համար։ Նաեւ կը ծանուցանէ թէ, նոր կազմակերպութեան և Կանոնագրին 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, ոգելից ըմպելի ծախողները պէտք է դիմեն ոգելից ըմպելիներու Կ. Պոլսոյ կեդր. տեսչութեան, և Հանր. Պարտքի սա մասնաճիւղերուն՝ Արնաւուտգիւղ, Սարըեար, Պէյքօզ, Սկիւտար, Գատըգիւղ ու Գումգաբու, վաճառման թէզքէրէները նորոգելու համար։ Անոնք որ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1էն առաջ թէզքէրէնին չնորոգած՝ ոգելից ըմպելի կը ծախեն, օրէնքին պատժական տրամադրութեանց պիտի ենթարկուին օգոստոս ամիսը վերջանալուն պէս։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

7/20 օգոստոս 1907 6—1

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ներկայիւս կը փութամ իմ խորին շնորհակալիքս յայտնել Թի Քոնսոլիտէյթըտ Լայֆ Լիմիթըտ օվ Լընտըն ապահովագրական Ընկերութեան Արեւելքի Տնօրէն Պ. Ֆ. Հէբի և տեղւոյս գործակալ Բէբիքիլ էֆ. Գամիթիթիսի, այն անկողմնակալ ու փութկոտ հոգածութեան համար որով յօժարեցան վճարել վաղամեռ կնոջս նոյն Ընկերութեան մօտ կնքած ապահովագրութեան դրամը։ Այս առթիւ կը խնդրեմ որ հաճին երախտագիտական անկեղծ զգացումներուս թարգման հանդիսանալ նոյն Ընկերութեան Լոնտոնի կեդրոնական Վարչութեան մօտ, որ բարեհաճեցաւ վճարել յիշեալ ապահովագրութեան դրամը տասնըութ օրուան ժամանակամիջոցի մը մէջ։

ԱԹԱՆԱՍ Գ. ԳՕԹՕՖՈՒԼՕ

Սամսոն, 11|24 օգոստոս 1907

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆԸ

Կիրակի առաւօտ, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան. քարոզիչ եպիսկոպոսները կամ վարդապետները պատարագ մատուցին, քարոզ խօսեցան և խաղողի օրհնութիւն կատարեցին։ Ս. Պատրիարքը պատարագեց Մայր եկեղեցին, որ լեցուած էր երկսեռ հաւատացեալներու ստուար բազմութեամբ և օրուան տօնին վրայ հոգեշունչ քարոզ մը խօսեցաւ։ Յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց, Ն. Սրբազնութիւնը Թափօրով ելլելով տաճարէն, Թաղ. Խորհրդարանի դրան առջեւ ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։ Ներկայ ժողովուրդը ձայնակցեցաւ «ամէն»ներով։

Միջօրէին, Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Ս. Պատրիարքին։ Ն. Սրբազնութիւնը դրամական նուիրատուութիւն մը ըրաւ ի նպաստ Գումգաբուի չորս Թաղերու Աղքատախնամին։

Երէկ, երկուշաբթի, Ս. Աստուածածնայ Մեռելոցին առթիւ, Շիշլիի, Պալըգլըի և ուրիշ ազգ. գերեզմանատուները բաց էին հանրութեան առջեւ և մեռելօրհնէքի արարողութիւններ կատարուեցան քահանայական դասին կողմէ։ Բանկալթիի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին մէջ, ըստ սովորութեան, պատարագ մատոյց Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան, որ յետոյ եկեղեցական Թափօրով առաջնորդուեցաւ «Հոգեւոր Տէրոջ» տապանաքարին առջեւ, ուր Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց։

⁂ Կիրակի առաւօտ, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Ղալաթիոյ քարոզիչ Տ. Բաբգէն Ծ. Վրդ. Պատարագ մատոյց Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին՝ եռաձայն երգեցողութեամբ որ կատարուեցաւ երգեհոնի ձայնակցութեամբ, և քարոզ խօսեցաւ։ Երկսեռ հաւատացեալներու խուռն բազմութիւն մը, նոյն իսկ հեռաւոր Թաղերէ, եկած լեցուցած էր տաճարը։ Երգեցողութիւնք կատարելապէս ներդաշնակ էին ու կ'աւելցնէին եկեղեցական արարողութեանց փայլը։

⁂ Այս առաւօտ Ս. Պատրիարք Հայրը հանդիսաւոր Պատարագ կը մատուցանէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, յատկապէս կանանց դասին համար և քարոզ կը խօսի։

ՈՒՐՖԱՅԷՆ կը գրեն մեզ օգոստոս 2 թուականով. —

Քաղաքիս կառավարիչ Վեհ. Նէյէթ պէյ որ Հալէպ կը գտնուէր ժամանակէ մը ի վեր, հոս վերադարձած ըլլալով, Առաջնորդ Հայրը՝ Տ. Փառէն Վրդ.ի և Նախնական դատարանի հայ անդամին հետ Ն. Վսեմութեան այցելեց, վերադարձը շնորհաւորելու։ Կառավարիչ պէյը Առաջնորդ Հօր պաշտօնավարութեան մասին մինչ գոհունակութիւն ունենալը յիշելով, ցաւ յայտնեց անոր մեկնելու մտադրութեանը համար։ Առաջնորդ Հայրը Ն. Վսեմութենէն անցագիրը խնդրած է Կ. Պոլիս ուղեւորելու համար։ Տ. Անանիա Վրդ. արդէն ամէն ամառ յունիսի և յուլիսի միջոցին պարբերական հիւանդութենէ մը կը նեղուի։ Այս ամառ՝ Առաջնորդարանի շուրջ ժողովականներէ ոմանց յարուցած ծանօթ վէճերը բնական է որ աւելի սրտնեղութիւն պատճառեցին Առաջնորդին որ իր անձը դարմանելու համար կրկին դիմումներ ընելով Ազգ. Պատրիարքարանի մօտ, Կ. Պոլիս մեկնելու արտօնութիւն խնդրեց ու ստացաւ։ Հիմա զբաղած է ճամբու պատրաստութեամբ՝ քիչ օրէն մեկնելու համար։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ վարժարանի նորընտիր Ներքին տեսուչ Նշան էֆ. Գալֆայեան երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս դէպ իր պաշտօնատեղին, իր հետ տանելով գիշերօթիկ ձրիավարժ աշակերտ մը։ Գալֆայեան էֆ. Կարինէն պիտի շարունակէ իր աշխատակցութիւնը Արեւելքին, երկրագործական յօդուածներով։

ԿԵԴՐ. ԲԱՆՏԻ հոգեւոր հովիւ Տ. Եղիա քհնյ. կիրակի օրը խաղողօրհնէքի արարողութիւն կատարեց բանտին մատրան մէջ և օրհնուած խաղող բաշխեց հայ բանտարկեալներուն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ հանդիպակաց կանկառանոցը աւելի արդիւնաւոր վիճակի մը վերածելու նպատակաւ՝ Ն. Գալֆայեան էֆ. մեկնելէ առաջ ուսումնասիրութիւն մը կատարած է տեղւոյս վրայ, Հոգաբարձութեան հրաւէրով, և տեղեկագիր մը ներկայացուցած։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Հայ Հռոմէականաց Կ. Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան որ Նախորդ շաբթուան վերջերը Ենիգիւղի ամարանոցէն Սաքըզ-Աղաճի Պատրիարքարանը իջած էր, Վարչական ժողովին նախագահելու և ընթացիկ գործերով զբաղելու համար, շաբաթ իրիկուն Մեծ-Կզղի գնաց և գիշերը հիւրընկալուելով ժողովրդապետին բնակարանը, կիրակի առաւօտ պատարագեց տեղւոյն եկեղեցին որուն տօնախմբութիւնն էր։ Յաւարտ Պատարագին Տ. Սապպաղեան Սրբազան հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

⁂ Մեմֆուայի Աւետար կը ծանուցանէ թէ Եգիպտոսի Հայ Հռոմէականաց նորընտիր առաջնորդ Գօյունեան Գերապայծառ որ օդափոխութեան համար տասն օրի չափ Պրուսա անցընելէ ետք՝ մայրաքաղաքս վերադարձաւ, սեպտեմբերի սկիզբը իր պաշտօնատեղին՝ Աղեքսանդրիա պիտի ուղեւորի Հ. Ստեփան Վրդ. Վրոյրեանի հետ։

⁂ Պատրիարքարանի Վարչական ժողովը վերջնականապէս հաստատեց Բանկալթիի Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին նորակազմ Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը զոր ծանուցած էինք ասկէ առաջ։ Միայն, Հ. Մատթէոս Վրդ. Գարակէօզեանի տեղ, որ հրաժարական ղրկած էր, ընտրուած է Հ. Եղիա Վրդ. Բիլճեան։ Հետեւաբար, այդ մարմինը կազմուած է հետեւեալ կերպով. — Անտոն էֆ. Բէօզէեան (Ատենապետ), Հ. Եղիա Վրդ., Գրիգոր էֆ. Ռաքեան, Վիչէն էֆ. Պըլճը և Զարեհ էֆ. Բէքմէզեան, իրենց մասնագէտ անդամակից ունենալով Տօքթ. Մ. Հէքիմեան, Լուսար Մանաս և Արամ Գարագաշ էֆ.ները։

⁂ Վիէննական Մխիթարեան միաբանութեան աթոռակալ Հ. Թադէոս Աբբայ Թոռնեան մօտ օրերս Կ. Պոլիս պիտի գայ, Վիէննական վարժարանը, վանատունը և միաբանական գործերը աչքէ անցընելու և ասկէ Իզմիր ուղեւորելու համար։

⁂ Ղալաթիոյ Փոխանորդարանի եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան անդամներէն Գօղաս էֆ. Աքաբեան հրաժարած ըլլալով, անոր տեղ ընտրուեցաւ Զարեհ էֆ. Շիշմանեան։

Հ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ Վ.Ի՝ Միջին և Բարձրագոյն կարգերու երկսեռ աշակերտաց համար պատրաստած Հայերէն Արդի Տոհմային Մատենագրութեան անուն դասագիրքը արդէն մամլոյ տակ ըլլալով, ի մօտոյ հրապարակ պիտի ելնէ։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի ժընեւ հանգուցեալ Յովակիմ էֆ. Սթամպօլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. — Յարութիւն էֆ. Սթամպօլեան 1080 ղրուշ, Այրի Տիկին Զօի Յ. Սթամպօլեան և զաւակունք 1080, Տէր և Տիկին Համբարձում Սթամպօլեան 1080, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Մուրատեան 216, Այրի Տիկին Տիրուհի Կ. Սթամպօլեան 108, Գառնիկ էֆ. Աստուածատուր 108։

⁂ Վաղամեռիկ Պ. Օննիկ Բիւրքճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 216 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Սիւաճեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ՏՕՔԹ. Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՋՂԱՅԻՆ ԵՒ ՄՏԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
(Վկայեալ Պատուայի համալսարանէն)
Բժիշկ Իտալական Հիւանդանոցին (Նախկին բժիշկ Տօքթ. Մոնձէրիին տեղ անուանուած) և Ս. Յակոբ Անկելանոցին։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, ցերեկէն վերջ, իր բնակարանը, Բերա, Թալլաբաշի, Թիւ 12։
Աղքատները ձրիաբար կը քննուին հինգշաբթի օրերը ցերեկէն վերջ։
10—5

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, օգոստոս 25)

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԷՄՄԷՐԻՆԿ, 24 օգոստոս. — Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիթթոնի այս առտու Նոյէ Ֆրայէ Բրեսսէ խմբագիրներէն մին ընդունելով հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ. — «Աւստրիական մամուլին, ինչպէս նաեւ վերջերս մեզ համար նուազ նպաստաւոր լեզու գործածող լրագրաց այժմու ընթացքը մեծ գոհունակութիւն կը պատճառէ ինծի։ Աւստրիացի ժողովուրդին ալ ինծի ցուցուցած ընդունելութենէն ես կը յայտնուի թէ անկեղծ և սրտագին տրամադրութիւն մը ունի մեզ համար։ Աւստրիոյ մէջ այնչափ շատ իտալեան դրօշ ծածանած չէր, որչափ այս օրերուս մէջ։ Կը հաւատամ թէ Իտալիոյ հետ Աւստրօ-Հունգարիոյ յարաբերութիւնները վերջնապէս և անսայթաքելի կերպով բարւոքած են։ Այդ ալ մեծ մասամբ, իմ սիրելի բարեկամիս՝ Աւստրօ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պարոն Էրէնթալի շնորհիւ, որուն համար Աւստրիոյ հանրային կարծիքին առջեւ անկեղծ շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ։»

ՍԷՄՄԷՐԻՆԿ, 24 օգոս. — Սէմմէրինկի նախարարական տեսակցութիւնը վերջացաւ։ Պ. Դիթթոնի այսօր Պարոն Էրէնթալի և իր դիւանապետին հետ Իշլ կ'երթայ և վաղը առտու ունկնդրութեան պիտի ընդունուի Ֆրանց Եոզէֆ կայսրէն։ Այս առտու դիւանագէտները շատ կանուխէն սկսած էին աշխատիլ, վերջին երկու օրերու իրենց խորհրդակցութեանց արդիւնքը ամփոփելով, պատրաստելու համար պաշտօնական ղեկոյց մը որ հրատարակութեան պիտի տրուի՝ ցուցնելու համար Երրեակ Դաշնակցութեան պատկանող երկու կառավարութեանց անկեղծ յարաբերութեանց վիճակը։ Այս անգամ հարկ չտեսնուեցաւ ողջունի հեռագիր մը քաշել Ֆոն Պիւլով իշխանին, վասն զի Աւստրօ-Հունգարիոյ և Իտալիոյ միջեւ համերաշխ գործակցութեան մը ապահովութիւն ձեռք բերուած ըլլալը հեռագրուած էր արդէն Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը վարող նախարարին, Տէզիոյի նախարարական տեսակցութենէն ետքը։

ՀՌՈՄ, 24 օգոս. — Իդալիա կը գրէ թէ Պ. Դիթթոնիի Սէմմէրինկ այցելութիւնը բնական հետեւանքն էր Պ. Էրէնթալի Տէզիոյի այցելութեան։ Այս երկու տեսակցութիւնները Աւստրիոյ և Իտալիոյ յարաբերութեանց բարւոքման ապացոյցը կը կազմեն։ Հետեւապէս Երրեակ Դաշնակցութեան ներդաշնակութիւնը տեւականապէս ապահովուած է, ինչ որ Եւրոպայի խաղաղութեան ապահովութիւնն է միանգամայն։ Երկու նախարարաց տեսակցութեան հետեւանքով միջազգային անկարելի պիտի ըլլայ երեք զինակից տէրութեանց միջեւ ո և է թիւրիմացութիւն։ Քորրիերէ տ'Իդալիա կը գրէ թէ Սէմմէրինկի մէջ տեղի ունեցած տեսակցութիւնը կը բարձրացնէ Տէզիոյի տեսակցութեան քաղաքական կարեւորութիւնը, որ ամբողջ Եւրոպայի մէջ համակրական ընդունելութիւն գտաւ։ Սէմմէրինկի տեսակցութիւնը կը փակէ ներկայ տարւոյս դիւանագիտական ելմտացոյցը, գէթ Իտալիոյ վերաբերեալ մասը։ Տէզիոյի և Սէմմէրինկի տեսակցութիւնները կը ցուցնեն թէ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը հաւատարիմ մնացած է Երրեակ Դաշնակցութեան, առանց սակայն վնասելու միւս տէրութեանց հետ ունեցած իր լաւագոյն յարաբերութիւններուն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 24 օգոստոս. — Ռուսիոյ և Ճափոնի միջեւ կնքուած քաղաքական դաշնագիրը ռուս և անգլիական համաձայնութեան հետ նոր դարագլուխ մը պիտի բանայ Մայր Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ քաղաքականութեան։ Ռուս զօրքերը Մոնկոլիոյ մէջ պիտի մտնեն, զինուորականապէս պաշտպանելու համար այն հիւպատոսարանները զորս ռուս կառավարութիւնը մտադիր է հաստատել հոն։ Մէկ ու կէս տարի առաջ Ռուսիոյ կողմէ Մոնկոլիա ղրկուած զինուորական յանձնախումբը իր ուսումնասիրութիւնները աւարտած ըլլալով ետ դարձաւ։ Ռուսիա այժմ Չինու մէջ ալ յանձնաժողովներ կը ղրկէ նորանոր ուսումնասիրութեանց համար, բայց Ռուսիոյ ու Ճափոնի միջեւ դրացնական բարւոք յարաբերութիւնները պիտի չվնասուին սա պարագային առջեւ, թէ Ռուսիա կը ջանայ իր առեւտրական շահերը ընդարձակել և ապահովել Չինու մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, դաշնագրին Բ. յօդուածը կ'ապահովէ Չինու անկախութիւնը և ամբողջութիւնը, և կը սահմանէ Ռուսիոյ ու Ճափոնի դիրքերը Մանչուրիոյ մէջ։ Ռուսիա իր առանձնաշնորհումները ունի Մանչուրիոյ հիւսիսային մասին և Ճափոն ալ՝ հարաւային մասին մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 24 օգոս. — Ռուսիոյ և Ճափոնի կառավարութիւնները որոշեցին իրենց Պետերսպուրկի և Թոքիոյի դեսպանութիւններն առաջին կարգի բարձրացնել։

ՀԱՊԷՇ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 24 օգոս. — Հապէշիստանի կայսեր կողմէ ղրկուած պատգամաւորութիւնը ամսոյս 27ին Համպուրկ կը հասնի։ Հապէշիստանի գերման դեսպան Պ. Բօզէն արտաքին գործոց պաշտօնատան մէկ պաշտօնէին հետ ի դիմաց գերման կայսեր պիտի ընդունի պատգամաւորութիւնը, որ օգոս. 29էն մինչեւ սեպտ. 4 Պերլին պիտի մնայ և ներկայ պիտի գտնուի աշնանային մեծ ռազմափորձերուն։ Պատգամաւորութիւնը Պերլինէն Էսսէն պիտի երթայ Քրուբի զինագործարանները այցելելու համար, և անկէ ուղղակի պիտի երթայ՝ Վիեննա։ Պատուիրակութեան պետն է Տէճազմաչ Մաշէշա, որ գնդապետի աստիճան ունի և դուքսի տիտղոս։ Պատգամաւորութիւնը գերման կայսեր հիւրը պիտի ըլլայ որչափ ատեն որ մնայ Պերլինի մէջ։ Մենելիք կայսեր կողմէ Վիլհէլմ կայսեր իբր ընծայ ղրկուած ընձուղտ մը, և զոյգ մը գեղեցիկ ու դեռատի առիւծներ մէկ քանի օր առաջ հոս հասան։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՐՔԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՅ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 24 օգ. — Պերլինի իրազեկ շրջանակներու մէջ շատ կանխահաս կը համարին Անգլիոյ Թագաւորին և Թագուհւոյն յառաջիկայ ձմրան մէջ Պերլին այցելելու մասին Լոնտոնէ տրուած լուրերը։ Իրաւ է թէ Անգլիոյ պալատական շրջանակի մէջ խօսքն եղած է թէ Թագաւորն ու Թագուհին Պերլին կամ Բոցտամ պիտի երթան փոխադարձ այցելութիւն մը ընելու համար գերման կայսերական ամոլին, բայց հաւանական է որ յառաջիկայ նոյեմբերի մէջ Վիլհէլմ կայսեր ու գերման կայսրուհւոյն Լոնտոն այցելած ատեն որոշում մը տրուի այդ մասին։ Առայժմ այդ կարգի որոշում մը տրուած չէ ցարդ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 24 օգոս. — Ելմտական նախարար Պ. Գորդէլիու ծանոյց Նիւ-Եորքի, Պոստընի և ուրիշ կարեւոր քաղաքներու դրամատուններուն թէ կառավարական գանձը առնուազն հինգ շաբաթուան պայմանաժամով փոխատուութիւն պիտի ընէ պետական, քաղաքային և երկաթուղիի պարտաթուղթերու փոխարէն։ Հետեւաբար Ամերիկայի մէջ դրամական տագնապը, որ յառաջ եկած էր եւրոպական հրապարակներուն մերժողական ընթացքէն, շուտով պիտի բարւոքի։ Այս որոշումով պիտի դիւրանայ նաեւ ամերիկեան պարտաթուղթերը դրամի վերածելու դժուարութիւնը։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 26 օգ. — Սակարանին մէջ նախորդ օրերու բարւոքումը կը շարունակէ և նոյն իսկ չեշտուած է այսօր։ Ֆրանսական ռանթը կը շարունակէ բարձրանալ. միջազգային արժեթուղթերու գիներն ալ վրայ կը դնեն, մանաւանդ սպանիական արտաքինը ու ռուսականները։ Օսմ. Միացեալը 94 փակուեցաւ։ Վարկի հաստատութեանց բաժնեթուղթերը կ'օգտուին այս վիճակէն, մանաւանդ Քրէտի Լիոնէն որ 1164էն 1170ի բարձրացաւ և Օսմ. Պանքան՝ 680։ Ռիօ Թինթօն, թէեւ պիճնը 76էն 75.15ի իջած է, 1824էն 1850 ֆր.ի բարձրացաւ։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ լաւագոյն հակում մը կը տիրէ։ Անգլիական քօնսոլիտէներէն զատ, որոնք 82.31 եղան, հանքային բաժնեթուղթերը լաւ բռնուած էին. ատոնց հաշուեյարդարումը շատ դիւրութեամբ կատարուեցաւ այսօր և «ռէբօռ»ները չափաւոր էին։ Ամերիկեան երկաթուղիի բաժնեթուղթերը ինկած են Նիւ-Եորքի մէջ։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ Թագաւորը, վաղը, Ռաքքոնիճիի դղեակին մէջ սեղան մը պիտի տայ Ճափոնցի Իճուին դեր-ծովակալին և սպաներուն ի պատիւ։ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը վաղը պիտի մեկնի՝ մեծ ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու։

ՓԱՐԻԶ. — Յունաստանի Թագաւորը երէկուան Բարիզ ժամանեց, ուր մէկ քանի օր պիտի մնայ, Քոբէնհագ ուղեւորելէ առաջ։ Օթէլ Բրիստոլ իջեւանեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Ռումանիոյ Թագաւորը ու Թագուհին այսօր ճամբայ ելան դէպի Զուիցերիա, Ումքիրխի իրենց դղեակը՝ Ֆրիպուրկի մօտ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերման լրագիրները ընդհանուր կերպով կ'ըսեն թէ Պ. Պիշոնի և ֆոն Պիւլով իշխանին տեսակցութեան հետեւանքը պիտի ըլլայ բարեկամական յարաբերութեանց հաստատումը երկու պետական մարդոց միջեւ։ Այդ տեսակցութեան պահուն քաղաքական բոլոր խնդիրները նկատողութեան առնուեցան, մանաւանդ Ալճեզիրասի որոշմանց վերաբերեալները։ Պ. Պիշոն շատ գոհ մնացած է այդ տեսակցութենէն։ Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ համոզում կը տիրէ թէ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ յարաբերութիւնները այսքան լաւ չէին եղած։

ԻՇԼ. — Պարոն Էրէնթալ Պ. Դիթթոնիի յանձնեց Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր կենդանագիրը՝ ճոխապէս զարդարուած։

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Քլէմանսօ յայտարարեց Ֆիկարօի մէկ խմբագրին թէ Էտուարդ Թագաւորին հետ իր տեսակցութիւնը մէկ ժամ տեւած և արդիւնք ունեցած է հաստատումը Անգլիոյ ու Ֆրանսայի հայեացքներուն կատարեալ համաձայնութեան և միւս բոլոր տէրութեանց խաղաղասէր զգացումներուն։

ՊԵՐԼԻՆ. — Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայդունկ, խօսելով Պ. Պիշոնի կողմէ ֆոն Պիւլով իշխանին տրուած այցելութեան վրայ, կ'ըսէ թէ երկու պետական մարդերը, տարիներէ ի վեր անձնական յարաբերութիւններով իրարու կապուած, իրենց տեսակցութեան միջոցին իրենց համամտութիւնն ու վստահութիւնը միայն կրնան հաստատել ֆրանքօ-գերման յարաբերութեանց զարգացման մասին։

ՀԱՆՈՎԵՐ. — Վիլհէլմ կայսրը հոս ժամանեց և քաղաքապետին մէկ ճառին պատասխանելով յայտարարեց. — «Եթէ մեզի համար կարելի ըլլայ խաղաղութիւնը երկար ատեն պահպանել, այդ պարագան պարտաւոր ենք ո՛չ միայն Աստուծոյ կամքին, այլ նաեւ մեր քաջարի զինուորներուն սուրին։ Կը խնդրեմ Աստուծմէ որ ապագային համար ալ յաջողինք պահպանել խաղաղութեան այս թանկագին գրաւականը, առանց որոյ ամէն տեսակ աշխատութիւն ապարդիւն կ'ըլլայ։»

ԻՇԼ. — Պ. Դիթթոնի, այս առտու, իր դիւանապետին հետ, ինքնաշարժ կառքով Սալցպուրկ ուղեւորեցաւ, խիստ սիրալիր կերպով հրաժեշտ տալով Պարոն Էրէնթալի։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը ինքնագիր նամակ մը ուղղեց Պ. Դիթթոնիի, ինչպէս նաեւ իր կենդանագիրը՝ ոսկի շրջանակով և կայս. զինանշաններով զարդարուն։ Իտալիոյ Թագաւորին ալ համանման նուէր մը ըրած էր Պարոն Էրէնթալ։ Ունկնդրութենէն ետքը Պ. Դիթթոնի երկար տեղեկագիր մը ուղղեց Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին։

— Կ'ըսուի թէ այդ տեսակցութեան պահուն նկատողութեան առնուած են հակակղերականներու արարքները Իտալիոյ մէջ։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը ըսեր է Պ. Դիթթոնիի թէ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին ուղղած է այն մեծ համակրութիւնը զոր ունէր անոր հօրը՝ Ումպերթօ Թագաւորին նկատմամբ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Այս տեղի անգլիական դեսպանին կողմէ Էտուարտ Թագաւորին ի պատիւ տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցաւ ռուս դեսպան Ուրուսով իշխանը, որուն հետ երկարօրէն տեսակցեցաւ Էտուարտ Է.։ Անգլիոյ Թագաւորը յիշեց Պ. Քլէմանսօյի այցելութիւնը։

— Ռումանիոյ Նախարարապետը յայտարարեց Բոլիթիշէ Քորեսբոնտէնցի ներկայացուցիչին թէ Յունաստանի ու Ռումանիոյ միջեւ հաշտութեան բանակցութիւնները կը յառաջանան և արագ լուծում մը յուսալի կ'ընծայեն։

ՀՌՈՄ. — Կը հերքուի այն զրոյցը թէ Իտալիոյ Թագաւորը մօտերս Յունաստան պիտի այցելէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ		**13/26 Օգոստոս**
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	102 02
Ատէնէն բարձր գին	»	102 09
Ատէնէն վար գին	»	101 36
Ռումէլի Երկաթուղի զոյգ	Ֆր.	160 3/4
Ատէնէն բարձր գին	»	161 —
Ատէնէն վար գին	»	160 3/8
Թութունվալ	»	48 —
ԲԱՑՈՒՄ		**14/27 Օգոստոս**
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	102 07
» » ժամը 4ին	»	102 08
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	— —
» » ժամը 4ին	»	— —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	436 —
Անատ. երկթ. Պարտթ. Ա. սերի	»	516 —
» » » Բ. սերի	»	514 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	17 40
Շիրքէթի Խայրիէ	»	44 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 05
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 20
Օսմ. Ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 85
» ժուիսանս		4 —
» պարտաթուղթ		470 —
Թութունվալ	Ֆր.	48 —

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ 4000 օխա ծակ կապարին և 1000 օխա առասանին երկու ամսուան մէջ առանց ծախքի Իզմիր յանձնելու համար կատարուած նուազուրդին մէջ առաջարկուած վերջին գիներն են 6.75 ղրուշ կապարին օխան, և 16 ղրուշ առասանին օխան (օսմ. ոսկին 100 ղրուշէն)։ Վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ 1907 օգոստոս 14/27 երեքշաբթի օրը Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

9/22 օգոստոս 1907 3—3

ՄԱԶԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
EAU AVELLANE
ՏՕՔԹ. Բ. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇԻ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ
Պատրաստուած՝ քիմիագէտ
Լէոն Իւրէնէօյի կողմէ
Արծաթ շքադրամ և պատուոյ վկայական ստացած Աթէնքի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի միջոցին
ԱՎԵԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ, գլխու մազերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ աստիճանաբար և ամէն երանգներով, և երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մազերուն արմատը զօրացնելով և հերաթափութեան առաջքը առնելով։
ԱՎԵԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ մորթին վրայ բիծեր չի ձգելու առաւելութիւնն ունի։
ԱՎԵԼԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շագանակագոյն և սեւ։ Իւրաքանչիւր տփիկի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով։
ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բերայի մէջ, Պոն Մարշէ. — Ղալաթիա, Խալիքեռուլօ դեղարան. — Պէշիկթաշ, դեղարան Բէսիմ պէյ. — Ֆնտըգլը, դեղարան Թէօտորիտէս-Պալաշի. — Պոլիս, Գասապեան դեղարան, Մէգիբի, եւայլն. — ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Թէօտոր Սթաւրաքի, Բերա Մեծ Պողոտայ Թիւ 146։
Իւրաքանչիւր շիշի գին 25 ղահեկան
20—11

ԻԼԱՆ

Շէհր Էմանէթինտէն

Տէվաիրը պէլէտիէ տախիլինտէ Թաթհիրաթը ֆէննիէ իճրասընա մէմուր զապըթանա նումունէ վէ չէրաիթը մուաէյնէսինէ թէվֆիքըն եաղմուրլուքլանտ իչ գաթ էլպիսէնին պէհէր թաղըմը 221 վէ 30 նէֆէր էֆրատը Շահանէ էլպիսէսինին պէհէր թաղըմը 128 ղուրուշտա թալիպի ուհտէսինտէ օլուպ թէզաքիրէ բաղլը պէտէլի նիւսսափինէ կէօրիւլտիւ հալտէ աղըրթօսըն անալիճէսը կիւնիւ իհալէի էվվէլիէ վէ գըրգ էքիզ սաաթ սօնրասը իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճաղընտան թէնզիլէ էլէ թալիպ օլանլարըն միւտտէթը մուհայյէնէ զարֆընտա Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 9 աղուսթոս 322 3—1

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆՑ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ Դրոշմատուրքի Օրէնքին 9րդ յօդուածին (թիւ 53) տրամադրութեան համաձայն, 1 ղրուշ որոշ դրոշմատուրքի ենթակայ են կառավարական պաշտօնատանց և վարչութեանց տրուած խնդրագիրները, թագրիրները, թէզքէրէները, տեղեկագիրները, յիշատակագիրները, միւզաքէրէները, յայտարարագիրները և զեկուցագիրները։ Դրոշմատուրքի Օրէնքին 10րդ յօդուածին համաձայն, որոշ տուրքի սակացոյցին մէջ և ապահարկութեան գլխին մէջ չգտնուող և համեմատական տուրքի ենթակայ չեղող բոլոր գրութիւնները, ինչպէս նաև այդ գրութեանց պատճէնը, քաղուածքը և թարգմանութիւնը 1 ղրուշ որոշ դրոշմատուրքի ենթակայ պիտի ըլլան, կառավարական պաշտօնատանց և վարչութեանց ներկայացուած ատեն։ Հետևաբար հարկատուները կը հրաւիրուին, Դրոշմատուրքի Օրէնքին 29րդ յօդուածին համաձայն՝ կառավարական պաշտօնատանց և վարչութեանց ուղղուած բոլոր գրութեանց վրայ առանց բացառութեան, և անոնց կցուած նմուշներուն վրայ դրոշմաթուղթ փակցնել ու ջնջել, 38 և 40րդ յօդուածներու տրամադրած տուգանքին չենթարկուելու համար։ Նաև 1 ղրուշ դրոշմաթուղթի ենթակայ է այդ գրութեանց կցուած պաշտօնագիրներէն իւրաքանչիւրը, երբ այդ գրութիւններու և պաշտօնաթուղթերու մասին Դրոշմատուրքի Օրէնքին մէջ ո և է տրամադրութիւն կանխատեսուած չէ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

1/14 օգոստոս 1907 30—2

⁂

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ՀԱՄԱՐ «ՎԻԶԱ»

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը հարկատուներուն դիւրութիւններ ընծայելու համար Դրոշմատուրքի կանոնագրին գործադրութիւնը և այդ օրինական տրամադրութեանց կիրառման մասին ամէն անստուգութիւն փարատելու նպատակաւ, դրոշմատուրքի մասին վիզա մը հաստատած է։ Դրոշմատուրքի վիզան կը կատարուի՝ թուղթին վրայ նշանակելով տեսնուած ըլլալը, ինչ որ 2 ղրուշ դրոշմատուրքի ենթակայ է՝ վիզայի օրուան թուականով. Նաև յիշատակութիւն մը պէտք է կատարուի թէ քննուած թուղթերը կանոնաւո՞ր են դրոշմատուրքի տեսակէտով։ Դրոշմատուրքի վիզայի կրնան ենթարկուիլ այն ամէն թուղթերը, որոնք դրոշմատուրքի օրէնքի մասին ո և է թերութիւն չունին։ Հետևաբար հարկատուները գլխաւորաբար կրնան սա գրութիւնները ներկայացնել, ձևակերպութիւնները կատարուելու համար.— 1. Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած ու չստորագրուած գրութիւնները։ 2. Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած և ստորագրուած ու օրինապէս դրոշմաթուղթ փակցուած ամէն գրութիւն։ 3. Օտար երկիրներէն և դրոշմատուրքի օրէնքը չգործադրուած այն վայրերէն եկած գրութիւններ, որոնք թէև օսմ. դրոշմաթուղթ չեն կրեր՝ բայց Թուրքիոյ մէջ տակաւին չեն սկսած գործածուիլ։ 4. Օտար երկիրներէն և դրոշմատուրքի օրէնքը չգործադրուած այն վայրերէն եկած գրութիւններ, որոնք օրինական դրոշմաթուղթ կը կրեն։ 5. Դրոշմատուրքէ զերծ գրութիւններ։— Թիւ 1 և 3 հատուածներուն մէջ յիշուած գրութիւններուն վիզայի գործողութիւնը կը կատարուի դրոշմատուրքին գանձուելէն, փակցուելէն ու ջնջուելէն յետոյ։ Թիւ 2, 4 և 5 հատուածներուն մէջ յիշատակուած գրութիւններուն վրայ վիզայի գործողութիւն կատարուած ըլլալը կը նշանակուի, գրութիւնները քննուելէ յետոյ միայն։ Դրոշմատուրքը վիզա ընելու գործողութիւնը, 1323 յուլիս 19/1907 օգոստոս 1էն սկսեալ, Օսմ. Թղթատարական ճիւղին դիմաց Վիթալիս խանը գտնուած Դրոշմաթուղթի Տնօրէնութեան գրասենեակին մէջ կը կատարուի։ Յառաջիկային, այս գործողութիւնը պիտի կատարուի նաև Թուրքիոյ ուրիշ կարևոր կեդրոններուն մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

1/19 օգոստոս 1907 30—3

⁂

ԱԶԴ.— Թօղեալ Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ դրոշմատուրք վճարողներուն թէ իբր վարչութեան գործակալ և դրոշմատուրքի գործառնութեան հսկող պէտք է ճանչնան այն անձերը միայն որոնք իրենց ինքնութիւնը յայտնող թուղթ մը ունին իրենց քով, ստորագրուած Ընդհ. Տնօրէնին և վերահսկողին կողմէ ու վարչութեան պաշտօնական կնիքովը կնքուած։ Օրինազանցութեան պարագային, այդ գործակալները իրաւունք ունին տեղեկագիր մը պատրաստելու, բայց տուգանքները գանձելու արտօնութիւն չունին։ Տուգանքը մի միայն պէտք է վճարուի վարչութեան գործակալութեանց սնտուկներուն, որոնք պարտին օրինական ընկալագիրն յանձնել։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

16/29 յուլիս 1907 (1323) 8—6

⁂

ԱԶԴ.— Թօղեալ Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանի աշակերտներուն թէ այդ հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ 1907 օգոստոս 25 (Հ. Տ.) սեպտեմբեր 7 (Ն. Տ.) շաբաթ օրը։ Դասախօսութիւններն ալ պիտի սկըսին միևնոյն օրը։ Ուստի աշակերտները կը հրաւիրուին, յիշեալ թուականին անպատճառ ներկայ գտնուիլ Պրուսայի Շերամաբուծական Վարժարանը։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

2/15 յուլիս 1907 18—7

ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԵՐ

Նիքոլայիտիս Եղբարք

Պատուոյ լիեսակութեան արժանացած Բարիզի մէջ՝ Ֆրանսայի ատամնաբոյժերու ժողովին անդամներէն։

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 413, Բոսթա փողոց թիւ 1, Շասւպ վաճառատան վրայ՝ առաջին յարկ։

Ճիւղեր.—Գատըգէօյ Մէօհիւրտար, Քօբրիւի պարտէզին մօտ։

Բերնի հիւանդութիւնները կը դարմանեն։ Շատ փտած ակռաները ոսկիով, «բլաթին»ով և «էմայ»ով կը լեցնեն։ Իրենց մասնաւոր գործիքներով յախճապակիէ ակռայի կտորներ կը շինեն և զայնս կը փակցնեն ակռային առողջ մասին, այնքան ճշգութեամբ որ ակռան ամբողջ կ'երևայ և կարծ ունենալը բնաւ յայտնի չըլլար. այդ կերպով յախճապակիով ալ ակռայ կը լեցնեն։ Յախճապակին ամէնէն ամուրն է ակռայ լեցնելու համար գործածուած զանազան առարկաներուն. եթէ առջևի ակռաները լեցուին, բնաւ յայտնի չըլլար թէ լեցուած են։ Ատոնցմէ զատ ամերիկեան վերջին գրութեամբ կեղծ ակռաներ կը շինեն և առանց քիմքի «Պրիճուորք» տեսակէ ակռաներ կը զետեղեն։ Վերոգրեալ տեղերը ամէն օր կ'ընդունին իրենց դիմողները։ 50—14

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է իր ուսանողներուն տալ գործնական կեանքի պահանջումներուն համապատասխանող հիմնական և առողջ դաստիարակութիւն մը։ Բնիկ և Ամերիկացի ուսուցչական խմբին վրայ աւելցած է Զուիցերիացի ձեռնհաս ուսուցիչ մը՝ մասնաւոր ոյժ տալու համար նաև ֆրանսերէն լեզուին։

Աշակերտները կը վայելեն բժշկական և ընտանեկան կատարեալ խնամք վարժարանին մասնաւոր բժշկին, գիշերօթիկ հինգ ուսուցիչներու անմիջական հսկողութեան և Տիկին Զէմպըրսի մայրական հոգածութեան տակ։

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 4ին (Ն. Տ.) Դշ.։ Գիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը վճարելի է սեպտ.ին սկիզբը, իսկ մնացեալը՝ յունուարի մէջ։ Գործնական երաժշտութեան դասին համար կը պահանջուի տարեկան 1½ ոսկի։

Թէ՛ հին և թէ նոր աշակերտներ, եթէ կ'ուզեն Հայտար Փաշայէն Իզմիտ կէս գինով ճամբորդել, պէտք է դիմեն Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի և իրենց անունները արձանագրել տան մինչև օգոստոս 17/30։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի կամ վարժարանիս Պոլսոյ գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի, Պայպըր-Հանս, Կ. Պոլիս, և կամ Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 20—8

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— 4% քոնսոլիտէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1901 սեպտ.ին աւարտող թիւ 23 կտրոնները, ինչպէս նաև 1892 օգոս. 1/13ին ամորթի եղած պարտաթուղթերը եթէ վճարուելու համար չներկայացուին մինչև 1907 օգոս. 31/13 սեպտ., չեղեալ պիտի համարուին։ 10—1

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ վարժարանին նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 3, երկուշաբթի օր։ Ա. կարգ մտնել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ամէն օր մինչև ժամը 3½ (Ր. Թ.), իսկ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը մինչև ժամը 9 (Ր. Թ.) արձանագրուելու համար։ Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վկայուած շրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին։

Մուտի քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ օգոստոս 16 հինգշաբթի և 17 ուրբաթ, ժամը 1½ին (Ր. Թ.)։

Իսկ Կեդրոնական Նախակրթարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 20 երկուշաբթի օր։ Հետևաբար կը հրաւիրուին թէ՛ հին և թէ նոր գալիք աշակերտները մինչև այն օր ամէն առաւօտ ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը արձանագրուելու համար։

Թէ՛ Կեդրոնական Վարժարան և թէ Նախակրթարան մտնելու համար ներկայացող նոր աշակերտները պէտք է ի ձեռին ունենան պատուաստի, ծննդեան և բարի վարքի վկայագիր և իրենց ծնողքը կամ պաշտպանը պէտք է ընկերանայ իրենց արձանագրութեան օրը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան

Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Ղալաթիա, 7 յուլիս 1907 6—3

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սէլանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վօլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին - ու արժէթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայ ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժէթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ. քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուըընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժէթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձևով և ուզուած ատենը ետ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրոններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։

Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժէթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ			3%
Վեց	ամսուան	համար	3½%
Մէկ	»	»	4 —
Երկու	»	և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 ղրուշ սակադրամ։ 50—19

ՎԵՐՋԻՆ ՕԳՏԱԿԱՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՅ

ԱՆԴԼ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մահմուտ Փաշայի ծաղարարին դիմաց, աղբիւրին վերև

Վաճառատանս հաստատումէն ի վեր մեր յարգոյ յաճախորդներէն յարգ և համարում գտած ըլլալով, Պայրամի և տօնական օրերու առթիւ, Եւրոպայի ամէնէն համբաւաւոր գործարաններուն արտասովոր յանձնարարութիւններ եղած են ձմեռնային կերպասներու մասին և ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի հասնին։ Որոշած ենք շատ աժան գնով ծախել վաճառատանս մէջ գտնուած ամրան կերպասեղէնները, քուրօն ու ծրար։ Միայն տասնըմկ օր պիտի տևէ այս արտասովոր զեղչով վաճառումը և յուլիս 31էն պիտի սկսի։ Ծանօթ ըլլալով մեր ապրանքներուն տոկունութիւնը, նրբութիւնը և նորաձևութիւնը, կը յուսանք թէ մեր յարգոյ յաճախորդները պիտի փութան մեր վաճառատունը այցելել։ 10—4

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազգ. — Թէմպէքիի 4% Բրլօրիթէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1907 օգոստոս 1/14էն սկսեալ, այդ թուականին պայմանաժամը աւարտող թիւ 29 կտրոնին ինչպէս նաև անցեալ յուլիս 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կիչէներէն։ Ի փոխարէն այդ կտրոններուն և պարտաթուղթերուն, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի անոնց տէրերուն, որ, շըրջաբերութեան հանուած թուականէն մինչև տասը օր յետոյ պարտի ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի սնտուկը, Ղալաթիա։ 13—8

Կ. Պոլիս, 3 օգոս. 1907

ԶԵՆԻԹ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀՌՉԱԿ ՎԱՅԵԼՈՂ

միակ ժամացոյցը իր նրբախնամ յօրինուածքին, իր բարեձևութեան, իր տոկունութեան և իր բարձր ճշգութեան համար, յատկութիւններ՝ որոնք բոլոր Արուեստահանդէսներու մէջ իրաւապէս արժանացուցած են զայն ամենաբարձր վարձատրութեանց, և որոնց համար կարելի է միշտ զայն յանձնարարել և երաշխաւորել։ Իբրև կատարելագործութեան վերջին բառը՝ ժամագործական ճարտարարուեստին արդի կալուածին մէջ, ԶԵՆԻԹ ժամացոյցը լիովին կ'արդարացնէ իրեն ընծայուած անունը։

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻԶ, 1900
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ.—ՆԷՕՇԱՏԷԼԻ ԴԻՏԱՐԱՆԻՆ. 1903
ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ.—ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆ. 1906
ԵւՆ. ԵւՆ. ԵւՆ.

ԱՄԷՆ ՄԵՏԱՂԷ ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ
Ընդհ. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար — Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ ու ԸՆԿ.
Մեծ վաճառատուն ժամացոյցներու, շղթաներու և գոհարեղէններու
ԹԻՒ 16 — ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ — ԹԻՒ 16
Օռոզտի-Պաք հաստատութեան դիմացը
Ի Բերա, կը գտնուի գոհարավաճառ Տ. Տ. ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ քով,
Թիւ 400 Մեծ-Փողոց 50—17

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՎԱՅԵԼՈՒՉ ՄՈՄԵՐՈՒ
ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋԵՐՈՒ
ԵՒ
ՄԱՆԿԱՆՑ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ-ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ԱՐՄԵՆԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

որ երկար ժամանակ Մկրտիչ էֆ. Հիւսէյինճեանի և վերջին տարիներս ալ Ջամիչեան վաճառատան մէջ կը գտնուէր, այս անգամ վերջնականապէս հաստատուած է Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հաճօպուլօ խան, ԹԱԴԷՈՍ ԷՖ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆի թիւ 29 հանրածանօթ վաճառատան վերնայարկը, ուր կը վաճառուին նաև ընտանեաց ու նորաձևութեան վերաբերեալ բազմաթիւ վաճառք, գլխարկ ծաղիկներ, փետուր, ձեռնոց, գօրսէ, տանթէլ, գօրտէլա, ֆէսթօն, ֆիչու, պարէզ, կօճակ, լուիզին, բօնժէ ևլն. ևլն.։

Ամէն մարդ կը փափաքի դրամ շահիլ և շատերը դեռ չեն գիտեր որ անոր գաղտնիքը յաճախորդները գոհ ընելով անոնց սիրտը շահելուն մէջ կը կայանայ։ 10—8

ԱԼԱՇԷՀՐ

SE VEND DANS TOUTES LES PHARMACIES, HÔTELS ET RESTAURANTS

ՍԵՂԱՆԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ
ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ

Կը բուժէ ստամոքսացաւը, լեարդի, աղիքի, միզանցքի հիւանդութիւնները, շաքարախտը, աւազախտը, անարիւնութիւնը։

Նշանաւոր քիմիագէտներու, ինչպէս Բարիզէն Պ. Քառնոյի, Կ. Պոլսոյ քիմիական աշխատանոցին, Աթէնքէն Պ. Ա. Քրիսթոմանոսի և մայրաքաղաքիս համբաւաւոր բժիշկներու կողմէ տրուած պաշտօնական տեղեկագիրներ կ'երաշխաւորեն եզական յատկութիւնները այնքան փնտռուած հանքային ջուրին

ԱԼԱՇԷՀՐԻ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՔ
ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՒ ՎԱՍԻԼԻԱՏԻ
Սաքըզի խան, Պոլիս
36—23

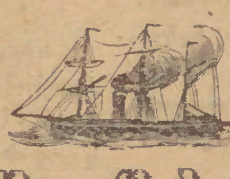

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօն	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տօմինօ	938	Հինտու	3720	Մրքատօ	3557	Ցիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տաւրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիւվիօ	119
Աթիռոքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հաւմպէց	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէրօ	1203
Պասանօ	1822	Ցինամօ	504	Իսկօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Գօրտոինօ	1264	Էպքօ	3464	Իտալօ	5540	Նէքօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըֆֆալօ	4481	Էլլատոսօ	1520	Ծիւնօ	1080	Օտրա	4100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Քլէօ	1053	Էնթացիօ	4036	Թալէտօ	1470
Գալիբրօ	1837	Ֆիտօ	954	Քալբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գաբէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վաքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Փալօ	510	Վոլօ	1289
Զիքաէօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Րիալծօ	3329	Վ. Քլէթսըն	2391
Սօւէթօ	1831	Կալիչէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Ծէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէցօ	1200
Գանկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րոէէօ	1789	Թոցօ	
Գարօօ	895	Կրանօ	1695	Մարէնկօ	1278	Րոզալինտ	136	Մալօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Վիկօ շոգենաւը, նաւապետ Հարպօրտ, ամսոյս 3ին։
Թօրիօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրն, ամսոյս 23ին։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՉՕՏ
Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—9

ՊԱԼՔԱՆ
Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ	Ֆրք.	9,500,000
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ	»	142,750,009

ՊԱԼՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահկարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ անմրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն եւայլն։ 50—16

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՌՈՒՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, Տէօյչէ Օրիէնթ Պանքի կից, Սինասոն խան

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (165

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

Գեղանի Կոմսուհիի մը Արկածները

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՇԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

ԺԱ.

ՁԻԱԿԸՆՆԵՐԷՆ ՊԱՏԺՈՒԱԾ

Նաթալի վերջապէս կայարան հասաւ։ Կառախումբին ժամանումը մօտալուտ էր։ Տոմսակն առաւ։ Բարաքին վրայէն անցաւ, և մեծ տկարութիւն մը զգալով, նստարանի մը վրայ ինկաւ, կռնակը պատին տուած, խոշոր ժամացոյցին տակ։ Իր ճակատը, որ կրակներու մէջ էր, վայրկենաբար պաղեցաւ ցուրտ քրտինքի մը տակ... Ակռաները սկսան կափկափել... Ամպ մը տարածուեցաւ իր նայուածքին վրայ և անդունդի մը մէջ իյնալու զգացումն ունեցաւ։ Իրեն այնպէս կը թուէր որ որոտումի նմանող խլացուցիչ աղմուկ մը կը լեցնէր ականջները... սուլումներ կ'արձակուէին իր առջև... Նոյն իսկ ձայներ լսել կարծեց, որոնք իրեն կ'ուղղուէին ու կը հարցնէին.

—Բարիզի կառախումբը պիտի նստիք, այնպէս չէ՞, տիկին Պուրիան։

Յետոյ միևնոյն որոտագին թաւալումը լսուեցաւ, որուն յաջորդեցին մեծ լռութիւն մը ու անդորրութիւն մը։

Երբ այդ նուաղումէն սթափեցաւ Նաթալի, կառախումբը արդէն իսկ մեկնած էր։

Կայարանի պաշտօնեայ մը մօտեցաւ ու ըսաւ.

—Սպասման սրահը մտէ՛ք... Դուրսը կենալու օդ չէ...

Այրին հնազանդեցաւ, առանց գիտակցութեան։ Սպասման փոքր սրահին մէջ, ուր կարմրած վառարան մը կար, վերջապէս կրցաւ իր գաղափարներն ամփոփել։

Ու բարձրաձայն գոչեց.

—Չպիտի մեկնիմ... երբեք քաջութիւն չպիտի ունենամ այդ բանը ընելու...

Իր ձայնին շեշտը արտակարգ թուեցաւ։ Յանկարծ ետին դարձաւ, հասկնալու համար թէ մէկը խօսք ուղղա՞ծ էր իրեն։ Սակայն մարդ չկար հոն։

Նաթալի դուրս ելաւ։ Ձիւնը այնքան խիտ կը տեղար որ երկնքի ու երկրի միջև անջրպետ չէր մնացած։ Երբեմն հովու յորձանք մը կ'աւլէր չոր ձիւնն և տեղացած ձիւնը նորէն երկինք բարձրանալ կը թուէր, նման իր ակին վերադարձող գետակի մը։

Սկսաւ մեքենաբար յառաջանալ ճամբէն։

Ու բուքին մէջէն կը քալէր անմտած կերպով, առանց գիտնալու երթալիք տեղը։ Քիչ յետոյ մեծ ճամբէն շեղելով շինական ուղի մը մտաւ... Անտառին կը մօտենար...

Անգիտակից կերպով հասաւ անտառ...

Նոյնպէս առանց գիտակցութեան մտաւ իր առջև ելլող արահետը...

Գլխէն մինչև ոտքերը ձիւնով ծածկուած, ուրուականի մը պէս կը յառաջանար Նաթալի։ Ոչ պաղ կը զգար և ոչ ալ յոգնութիւն։

Միակ մտածում մը ուժ կուտար իրեն, կ'արծարծէր եռանդը, այն է Ռուաեօմոնթը տեսնել անգամ մըն ալ։

Մինչև հոն պիտի երթար Նաթալի... Բայց իր զաւակներուն կարեկցութիւնը չպիտի հայցէր... Վարի թէրասին ստորոտը կանգ պիտի առնէր, յոխորտ դղեակին դիմաց, աչքերը յառած անոր վրայ, որուն տիրացած էր իր մեղապարտ հնարքներովը, ու հոն պիտի սպասէր մահուան։

Այդ բանին վրայ խորհելով Նաթալի կը յառաջանար դեղեւկոտ քայլերով, գիւղացիներու զարմացկոտ նայուածքներուն տակ, որոնք ճամբուն վրայ կը հանդիպէին անոր ու կը ճանչնային։

Ոտքերը ճիւղի մը կառչեցան ու վար ինկաւ ուժգնօրէն։

Այն ատեն միայն Նաթալի հասկցաւ թէ անտառին մէջ կը գտնուէր։

Ու յամրաբար, իր տենդոտ ճակտին տարաւ ձեռքը։

—Խելքիս կուգայ, ըսաւ Նաթալի։

Յետադարձ շարժում մը ընելով ետ դարձաւ։

ԺԲ.

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՀԱՍԱԾ ԷՐ

Շաբաթ օրը, առաւօտէ մինչև իրիկուն, Ժէրմէն Մորպըրու իր սենեակին պատուհաններէն մէկուն առջև նստած էր, որ ճամբուն վրայ կը նայէր Մուլէնժօլիի մէջ։ Ատենօք հոն նստած՝ կը ջանար կարելի եղածին չափ հեռուէն նշմարել Քրիսթիանի ժամանումը կամ անցնիլը, խորհրդաւոր նշաններ փոխանակելով անոր հետ։ Սակայն իր ատելութեան համար վճռական եղող այդ օրուան մէջ Ռօզ-Լիզօնի կը սպասէր դարանակալ։ Արդեօք սխալա՞ծ էր իր կանխատեսութեանց մէջ. մանկամարդ աղջիկը չպիտի՞ երթար Լէթրի շուկան։ Յաճախ աւազի հատիկ մը ի դերև կը հանէ ամէնէն ճարտար կարգադրութիւնները։ Պէտք է միշտ հաշուի առնել դիպուածը։ Լիզօնի նպաստաւոր պիտի ըլլա՞ր դիպուածը, ուրիշ ատենի յետաձգելով վրէժին լուծումը։ Ահա ի՛նչ որ կը խորհէր Ժէրմէն, վարագոյրներուն ետին, ոտքի վրայ կեցած, ուշադիր և աւելի քան երբեք մռայլ նայուածքները յառած դուրսը։

Այսպէս Ժէրմէն տեսաւ գիւղացիներու և գեղջկուհիներու տողանցումը, հետիոտն կամ սայլով, շուկայ տանելու համար իրենց վաճառքները. կառքերու մէջ գտնուող խոզերուն ձայնը կը լսուէր, երբ թէ խողխողուէին անոնք. իսկ հաւերը ընդոստ շարժումներ կ'ընէին և իրենց թևերը իրարու կը զարնէին, կապուած ըլլալնուն համար. բադերը կողովներէն դուրս կը հանէին իրենց խիստ բարձր վզերը, պատրաստ՝ զոհուելու։

Ժէրմէնի սև աչքերը կը պրպտէին վերարկուներու և կնգուղներու տակ ծածկուած դէմքերը, վախնալով որ աննշմար կ'անցնի կ'երթայ աղուորիկ, թարմագեղ, վարդագոյն և քաղցր դէմքով այն նորատի աղջիկը, զոր կորստեան մատնել կ'ուզէր։

Բայց կ'ուշանար Ռօզ-Լիզօն, յուսահատութիւն պատճառելով Ջաղացպանուհիին։

Երկինքը ամպերով կը ծածկուէր և սպառնական երևոյթ մը կը ստանար։

—Ձիւնէն վախցած ըլլալու է ան...

Սակայն մանկամարդ կինը տեղէն չէր երերար և յոգնութիւն ալ չէր զգար։

Յանկարծ աշխուժով վար ծռեցաւ Ժէրմէն։

Վարը, ճամբուն ծայրը, սև սիլուէթ մը կը տեսնուէր կողմնակի, տակաւին տարտամ երևոյթով։

Ու բոցավառ նայուածքներ ձգեց այդ սիլուէթին վրայ։

Ժէրմէնի այնպէս թուեցաւ որ կը ճանչնար այդ աշխոյժ, շնորհալից, դիւրաթեք և համարձակ քալուածքը։

Սիրտը սկսաւ տրոփել, ատելութեան յոյսով լցուած։

—Ա՛ն է։ Ստուգի՛ւ ան է։

Հեռաւոր սիլուէթը աւելի որոշապէս ի յայտ եկաւ, հետզհետէ մօտենալով։

Ալ ևս ո և է տարակոյս չէր կրնար ունենալ Ժէրմէն։

—Լիզօ՛ն է, մրմնջեց...

Եւ ինչպէս կանխատեսած էր, Լիզօն շուկայ կ'երթար, կողով մը թևին տակ։

Կ'ըսեն թէ, կարգ մը նայուածքներ, մագնիսական հոսանքով լցուած, անակնկալի մը կամ յեղակարծ հարուածի մը պէս իրենց ազդեցութիւնը զգալի կ'ընեն ամէն անոնց վրայ որոնց ուղղուած են սևեռագին։

Ընդհակառակ Լիզօն անհանգստութիւն մը զգալով կանգ առաւ։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ